კვირა, 25 ივნისი 1917 წ. ფასი 10 კაპ.

ბრძოლა

რუსეთის სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

გაზეთი ჯერ-ჯერობით გამოვა კვირაში ერთხელ. კორრესპონდენციები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ, Георгіевская, № 1, ред. „Кавказскій Рабочій" для груз. газ. „Брдзола". გაზეთი ღირს წლის ბოლომდი 2 მ. 50 კ., სამი თვით 1 მ. 20 კ., 1 თვით 40 კ. განცხადებები დაიბეჭდება მხოლოდ უკანასკნელ გვერდზე და სტრიქონი პეტიტის ღირს 10 კ.

№ 4 რუსეთის სოც.-დემ. მუშათა პარტიის (მეუმრავლეთა) თბილისის კომიტეტის ორგანო № 4

1917 წლის 4 ივნისიდან
ამხ. მ. ცხაკაიასა და ფილიპე მახარაძის
რედაქტორობით გამოდის სოც.-დემოკრატიული მეუმრავლესეების გაზეთი
ბრძოლა,
რომლის პირველ ნომერში მოთავსებულია რუსეთის ს. დ. მ. პ. საერთო კონფერენციის ყველა რეზოლიუციები.
რედაქცია მოუწოდებს ყველა ამხანაგებს ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინონ „ბრძოლას".
გაზეთი გამოვა ჯერჯერობით კვირაში ერთხელ.
რედაქციის დროებითი ადრესი: თბილისი, „Кавказск. Раб." რედაქცია — „ბრძოლისთვის". ბარათები, წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ. Редакція газеты „Кавказскій Рабочій", Георгіевская, № 1, для грузин. газ. „Брдсола"

აგრარული საკითხი

დღევანდელ მომენტში.

ეს საკითხი საზოგადოთ დიდი კითხვაა, განსაკუთრებით დღეს, რუსეთის დიდი რევოლიუციის დროს. ამ უკანასკნელის სვე-ბედი თითქმის იმისგანაა დამოკიდებული: თუ გადაჭრით და უკანდაუხევლათ ჩქარა ვერ გადავწყვიტეთ ის, მაშინ შესაძლებელია ჩვენ შევიქნეთ მოწამე კონტრ-რევოლიუციის გაძლიერებისა და ვინ უწყის,—კიდევ საკმაოთ ხანგრძლივ დროის განმავლობაში რუსეთსა და მთელ ევროპაში აგრარიების და მსხვილი ბურჟუაზიის შავი რეაქცია გაბატონდეს.

აქედან, ცხადია, კიდეც რომ ჩქარა ჩამოვარდეს ზავი იმპერიალისტურ ბურჟუაზიულ მთავრობების ნება-ყოფლობით და არა პროლეტარების და ყველა ღარიბ-მშიერთა რევოლიუციის ძალდატანებით,—ეს მხოლოდ დროებითი ზავი იქნება, რომ მოპირდაპირე მეომარ სახელმწიფოებმა ისევ საჭირო ძალ-ღონე მოიკრიბონ და ახალი იმპერიალისტური ომებით მთელი დედამიწა გაანადგურონ.

მარა, საბედნიეროთ ჩვენდა, რუსეთის რევოლიუცია იმდენათ ღრმა საფუძველზე დაიწყო, ისე მძლავრათ ჩაითრია მან ქალაქისა და სოფლის პროლეტარებისა და ნახევრათ პროლეტარების მასსა (დიდი ნაწილი სალდათის სამოსელში), რომ ზემო-აღნიშნული მოსაზრება აგრარული საკითხის მხოლოდ უფრო უკეთ გარდასაწყვეტათ წამოყენებული საკრიტიკო მასალაა, ვინემ სხვა რამ ამაზე მეტი.

მართლაც, რას გვეუბნება სინამდვილე?

ღარიბი გლეხები სოფლად და პროლეტარიატი ქალაქებში კერძო მემამულეების, საკაბინეტო, სამონასტრო და სხვათა მიწების კონფისკაციას, უფასოთ, „გამოუსყიდველათ" მთელ ხალხის, სახელმწიფოს ხელში გადასვლას საჭიროთ ღიარებენ.

ამასთანავე ბევრ ალაგას რუსეთში დამფუძნებელ კრების მოწვევამდე გლეხები დღესვე ახდენენ ამ კონფისკაციას სრული წესრიგის დაცვით, რომ ერთი მხრივ, საკმაო მიწების დამუშავებით აცილებელ შიმშილს ააშორონ ქვეყანა და მეორე მხრივ, შეუშალონ რეაქციონერ მემამულეებს უცხოელებზე მიწების გაყიდვ-გამოყიდვა და ტყეების უმოწყალო გაჩეხვა-შემუსვრა.

მემამულეებისა და მსხვილ ფინანსიურ ბურჟუაზიის ინტერესების დამცველ—წარმომადგენელი—„დროებითი მთავრობა" თავად ლვოვისა და ტერეშჩენკო-შინგარიოვის მეთაურობით უქველი წინააღმდეგია, რომ დაინტერესებულმა გლეხკაცობამ მიწის საკითხი ასე რევოლიუციონურათ გადასწყვიტოს. ისინი დამფუძნებელ კრებაზე უთითებენ მიწით და პურით დამშეულ ხალხს!.

ამავე დროს კონტრ-რევოლიუციის მთავარი ბელადები—როძიანკო, მილიუკოვი, გუჩკოვი და ძმანი მათნი პურიშკევიჩებთან ერთად დღეს რევოლიუციონერების ძველ ალაგას სარდაფებში (ПОДПОЛЬЕ) ჩამძვრალნი უკვე მოსპობილ ძველი კონტრ-რევოლიუციონურ „დუმას" და სახელმწიფო საბჭოს გარშემო კონტრ-რევოლიუციონურ ძალებს აგროვებენ.

მათ უნდათ 3 ივნისის (სტოლიპინის) დუმა შუაგულ ცენტრათ, კონტრ-რევოლიუციის მთავარ მაწარმოებელ ძალათ გარდააქციონ და თავისი ყოველ შემძლებელ გავლენით ფულის ბირჟაზე, მრეწველობა-ვაჭრობის სფეროში,—საშუალო და წვრილი ბურჟუაზიის ელემენტები გარს შემოკრიბონ, რომ სამკვდრო-სასიცოცხლო ომი გამოუცხადონ რუსეთის დიდ რევოლიუციას.

ამასთანავე ნუ დავივიწყებთ იმას, რომ ამ ქვეყნის გამანადგურებელ ომის დროს, ბურჟუაზია აუარებელი ჟურნალ-გაზეთების შემწეობით ძრიელ ადვილათ ახერხებს „სამშობლოს დაცვის" თეორიით დაათროს ჯერ კიდევ ორგანიზაციულათ მოუწესრიგებელი და პოლიტიკურათ ნაკლებ შეგნებული ფართე მასსა სოფლათ და ქალაქათ.

მაშასადამე, რუსეთის რევოლიუციის განვითარება-გარღმავებას და მას მთელ დედამიწის ზურგზე გავრცელებას შიგ აკვანშივე (რუსეთში) ჩვენი კონტრრევოლიუციონური დროებითი მთავრობა, როძიანკო-მილიუკოვ-გუჩკოვ-პურიშკევიჩების დახმარებით,—ხიფათს უმზადებს.

თანახმათ დანტონის (1789—95 წლების საფრანგეთის დიდი რევოლიუციის ერთი უდიდესი რევოლიუციონერია) სიტყვის, რომელსაც ისე ხშირათ იმეორებდა მარქსი,—საჭიროა გამბედაობა, გამბედაობა და კიდევ გამბედაობა,—როცა რევოლიუცია, როგორც სტიქია (ბუნების ძლიერი მოვლენა) უკვე ქუჩებზე ბატონობს და ხალხის მეტად დიდი უმრავლესობა თავისი საბედისწერო ეკონომიური მდგომარეობით აღტყინებულია, რომ მედგრათ და ხან-დაუყონებლივ გადასწყვიტოს მიწის საკითხი და მით ერთბაშათ ბოლო მოუღოს ძველ ბატონყმურ წესწყობილების ნაშთებს და რევოლიუციის მომავალ განვითარებას მთელ დედამიწის სივრცეზე ხელი შეუწყოს.

თავისთავათ ცხადი უნდა იყოს ჩვენთვის,—რომ ჩვენი რევოლიუცია უბრალო ბურჟუაზიულ-პოლიტიკური არ არის, არამედ ღრმა სოციალურ-ეკონომიურ ნიადაგზე აღმოცენებული სოციალური რევოლიუცია (ზოგადი მნიშვნელობით უკანასკნელი ორი სიტყვისა).

ერთი სიტყვით, ამ რევოლიუციამ მიწის საკითხი, რაშიაც რუსეთის ხალხის 80 პროც. მაინც არის დაინტერესებული, ისე უნდა გადაწყვიტოს, რომ ის თავისთავად უფრო გაღრმავდეს—განვითარდეს და გზა-კვალი გაუკაფოს ევროპის (და მთელ დედამიწის) ქვეყნებში სოციალისტურ რევოლიუციას, რომელიც მათ დღიურ-წესრიგში აუცილებელი და ერთად ერთი საკითხია კაცობრიობის წინმსვლელობისათვის...

თვით რუსეთის ქალაქის და სოფლის პროლეტარების და ნახევრად პროლეტარების საერთო ინტერესი მოითხოვს, რომ ძველი ბატონყმური ნაშთები მიწის მფლობელობისა და სარგებლობისა ძირეულათ და უკან-დაუხევლათ განადგურდეს,—რაიცა კონტრ-რევოლიუციას ყოველგვარ იარაღს აყრის.

ამისათვის-კი საჭიროა, რომ გლეხ-კაცობამ დარაზმულათ და ერთობის ძალით ახლავე მოახდინოს კერძო მემამულეების და სხვა მიწების კონფისკაცია, რომ მომავალ დამფუძნებელ კრებას მხოლოთ უკვე მოხდარ ფაქტთან ქონდეს საქმე და თავისი ავტორიტეტით დაადასტუროს სინამდვილე,—რაიცა საშუალებას მისცემს მას (დამფუძნებელ კრებას!) მტარვალი იმპერიალისტური ბურჟუაზია-კაპიტალისტების მიერ დანგრეულ და დაუსრულებელ ანარქიაში ჩავარდნილი მთელი ქვეყანა ააშენოს, მოაწესრიგოს.

თვით მომავალი დამფუძნებელი კრების შემადგენლობა და ხასიათი ქალაქის და სოფლის პროლეტარების და ნახევრათ პროლეტარების ამგვარ წინასწარ რევოლიუციონურ მოქმედებისაგან იქნება დამოკიდებული.

ბურჟუაზიას ეს კარგათ ესმის და ამისათვის ემზადება ის.

მაშ, ნუ სძინავთ პროლეტარებსაც, მთელ მშრომელ ხალხსაც და განსაკუთრებით იმათ, ვისაც გულწრფელათ და ჭეშმარიტათ სწამს დემოკრატიისა და სოციალიზმის მომავალი ზეიმში და მთელ დედა მიწის ზურგზე.

მაშ, თანახმათ დანტონ-მარქსისა, გამბედაობა, ამხანაგებო პროლეტარებო და ნახევრათ-პროლეტარებო ქალაქის და სოფლებისა—გამბედაობა და კიდევ გამბედაობა კონტრ-რევოლიუციის საბოლოოდ ასალაგმავათ და რევოლიუციის განსავითარებლათ! გაუმარჯოს სოციალიზმს და ძირს ბურჟუაზიული ანარქია და ავაზაკური ომი! მხოლოთ სოციალიზმის განხორციელებაშია ქვეყნის ხსნა!.

მ. ც.

ბოლშევიზმი და მენშევიზმი.

II.

უთანხმოება ორგანიზაციული.

სახელწოდება: ბოლშევიკ-მენშევიკი წარმოიშვა ჩვენი პარტიის სიეზდზე 1903 წ. ლონდონში. ეს სიეზდი რიცხვით მეორე იყო, მარა ფაქტიურათ პირველი, ვინაიდან მხოლოთ ამ სიეზდზე ჩამოყალიბდა ჩვენი პარტია, როგორც ნამდვილი კლასიური პარტია, პარტია პროლეტარიატის თავის საკუთარი პროგრამით, ტაქტიკით და ორგანიზაციით. პირველათ ამ სიეზდზე მიეცა ჩვენ პარტიას მასიური ხასიათი: დელეგატების დიდი უმრავლესობა წარმოდგენილი იყო ადგილობრივი ს.-დემოკრატიული ორგანიზაციებიდან, სადაც მათ მუშათა მასაში ღრმათ ქონდათ ფეხი გადგმული. ამ სიეზდს იდეიურათ, პოლიტიკურათ და ორგანიზაციულათ ნიადაგი მოუმზადა მარქსისტულმა არალეგალურმა გაზ. „Искра"-მ და მის გარშემო დარაზმულმა ჯგუფმა. ამ გაზეთმა, როგორც რევოლიუციონურ მარქსიზმის გამომხატველმა ორგანომ, სასტიკი ომი აწარმოვა დაახლოვებით ორი წლის განმავლობაში ყოველგვარი ოპორტუნიზმის წინააღმდეგ. „ისკრამ" სასიკვდილო ლახვარი ჩასცა გულში ე. წ. ლეგალურ მარქსიზმს, რომლის საუკეთესო წარმომადგენელი იყო პ. სტრუვე. მეორე ისტორიული სამსახური „ისკრის" მდგომარეობს იმაში, რომ მან ფეხქვეშ ნიადაგი გამოაცალა ე. წ. „ეკონომიზმს", რომელიც ფართოდ იყო გავრცელებული მოწინავე მუშებში. ამ მიმართულების მავნე ოპორტუნიზმი გამოიხატებოდა იმაში, რომ იგი ერთობ გადამეტებულ მნიშვნელობას აძლევდა ვიწროთ გაგებულ ეკონომიურ ბრძოლას, ბრძოლას, მიმართულს მუშის ეკონომიურ მდგომარეობის გასაუმჯობესებლათ, სამუშაო დღის შესამცირებლათ და ხელფასის გასადიდებლათ. „ეკონომიზმი" ქადაგებდა ისეთ ბრძოლას, რომელიც პოპულიარული თვალსაჩინო, საგრძნობი და მისაღები იქნებოდა მასიური, ჩამორჩენილი მუშისთვის. ერთი სიტყვით „ეკონომისტები" აწარმოებდნენ ე. წ. „ბრძოლას გროშებისათვის". ისინი უარყოფდნენ პოლიტიკურ ბრძოლას, ბრძოლას სახელმწიფო წესწყობილების შეცვლისათვის, როგორც გაუგებარს და განყენებულს უბრალო მუშისათვის. ბრძოლის ეს უმაღლესი ფორმა, ეკონომისტების აზრით, უნდა ეწარმოებია ბურჟუაზიას, რომელიც უნდა გამხდარიყო ბატონ-პატრონი მომავალი განახლებული, კონსტიტუციონალური რუსეთის. „ეკონომისტებმა" ვერ გაიგეს ორი რამ: 1) მარქსისტმა ისე კი არ უნდა გაამარტივოს ბრძოლის მეთოდი, რომ ის გასაგები დარჩეს მხოლოთ ჩამორჩენილი მუშისათვის, არამედ უნდა ცდილობდეს მუშის პოლიტიკურათ ამაღლებას ისე, რომ მისთვის გასაგები დარჩეს ბრძოლის უმაღლესი ფორმა. 2) სწორათ გაგებული ეკონომიური ბრძოლა—კლასიური ბრძოლაა, ყოველი კლასიური ბრძოლა კი, მარქსის სიტყვით, პოლიტიკური ბრძოლა არის.

ამ ნაირათ, ერთი მხრით, ლეგალური მარქსიზმი და მეორე მხრით, „ეკონომიზმი" ხელს უწყობდენ მუშის კლასიურ-პოლიტიკურათ ჩამოქვეითებას.

აი, ასეთ ყალბ მიმდინარეობას მუშათა მოძრაობაში შეებრძოლა სახელოვანი ძველი „ისკრა" და კიდევაც დაამარცხა იგი. მეორე სიეზდზე გამოცხადდენ მართლმორწმუნე „ისკროველები", თითო-ოროლას (მაგ. ცნობილი „ეკონომისტი" აკიმოვი) გამოკლებით.

„ისკრის" სულის ჩამდგმელი იყვნენ: ლენინი, მარტოვი და პლეხანოვი. ამათთან ერთად სარედაქციო კოლეგიაში შედიოდნენ: სტაროვერი (პოტრესოვი), ვერა ზასულიჩი და აქსელროდი.

სიეზდის წინაშე იდგა სამი დიდი კითხვა: პროგრამა, ტაქტიკა და ორგანიზაცია, ანუ პარტიული წესდების შემუშავება. სიეზდზე „ისკრა"-ს რედაქციის-მიერ წარდგენილი პროგრამის პროექტი, ფართე დისკუსიის შემდეგ თითქმის ერთხმათ იქნა მიღებული. დისკუსია გამოიწვია ტაქტიკურმა რეზოლიუციებმაც, მარა საერთოდ „ისკრის" პოზიციამ აქაც სრულიათ გაიმარჯვა. ყველაზე მეტი და მწვავე კამათი თვით „ისკროველებში" გამოიწვია ორგანიზაციულმა კითხვამ, სახელდობრ წესდების პირველმა მუხლმა. წამოყენებული იყო ორი პროექტი: ლენინის და მარტოვის. ძირითადი განსხვავება ამ ორ პროექტს შორის მდგომარეობდა შემდეგში: ლენინის პროექტის თანახმათ, ყოველი პარტიის წევრი იმავე დროს ერთი რომელიმე პარტიული ორგანიზაციის წევრიც უნდა ყოფილიყო. მარტოვის პროექტის თანახმათ უნდა ყოფილიყო პარტიის წევრთა ორი კატეგორია: პარტიის წევრობა შეეძლო არა მხოლოთ იმ პირთ, ვინც ორგანიზაციაში შევიდა, არამედ იმასაც, ვინც პარტიულ პროგრამას ღებულობდა, მარა ორგანიზაციაში შესვლას რაიმე მოსაზრებით არ მოისურვებდა. განსხვავება ამ ორ პროექტს შორის ღრმა და პრინციპიალური იყო. ლენინის პროექტის ძალით უნდა შექმნილიყო ერთი მთლიანი პარტია, ერთ პრინციპზე აგებული: პარტიის წევრი—ორგანიზაციის წევრიცაა; პარტიის წევრთა სრული თანასწორობაა: ერთნაირი უფლება—ერთნაირი მოვალეობა. მარტოვის პროექტი კი პარტიას ყოფდა ორ ნაწილათ: ნამდვილი პარტიის წევრები, ე. ი. ისინი, ვინც შედიან რომელიმე პარტიულ ორგანიზაციაში, და პარტიის სტუმრები, ფიქტიური წევრები, რომლებიც პლატონიურათ, სიტყვით ითვლებიან წევრებათ, ფაქტიურათ, საქმით კი პარტიის გარეშე დგანან. მიუხედავათ ასეთი განსხვავებისა, ორივე კატეგორიის წევრები ერთნაირი უფლებით სარგებლობენ.

ამ ორმა პროექტმა ორ დიდ ნაწილათ გაჰყო სიეზდი: უმეტესობა ლენინის და პლეხანოვის მეთაურობით მიემხრო პირველ პროექტს, უმცირესობა მარტოვ-აქსელროდის მეთაურობით იზიარებდა მეორე პროექტს. აი, აქ ჩაიყარა საფუძველი სიეზდის ორ ნაწილათ გათიშვის, რასკოლის. ფორმალურათ, ოფიციალურათ რასკოლი ფაქტათ გადიქცა მხოლოთ სიეზდის ბოლოს, არჩევნების დროს. როცა ლენინის წინადადებით ცენტრალურ ორგანოს რედაქციის კოლეგიაში ხმის უმეტესობით არჩეულ იქნა უწინდელი ექვსის მაგიერ სამი წევრი: ლენინი, მარტოვი და პლეხანოვი, უმცირესობამ მარტოვის მეთაურობით განაცხადა: „ჩვენ არ ვემორჩილებით სიეზდის დადგენილებასო"!..

ამნაირათ, სიეზდზე გაიმარჯვა ძველი „ისკრის" პროგრამულმა, ტაქტიკურმა და ორგანიზაციულმა პოზიციამ. ამ პოზიციის საუკეთესო დამცველებათ გამოვიდენ ლენინი და პლეხანოვი.

ლენინის მიზანი იყო: შექმნა მაგარი პარტიული აპარატი დემოკრატიულ ცენტრალიზმის საფუძველზე. ეს გამომდინარეობდა „ისკრის" პოზიციიდან, რომელიც გავრცელებული იყო „ისკროველების" ფართო წრეებში ლენინის ცნობილ ბროშიურაში („Что дѣлать"?). მაშინ ეს ბროშიურა „სახარებათ" მიაჩნდა თითეულ პარტიულ მუშაკს, მათ შორის ადგილობრივ მენშევიკების მეთაურებსაც. მარტოვის, ასე ვთქვათ, ორგანიზაციული ოპორტუნიზმი დამარცხდა. პარტიული დისციპლინა მოითხოვდა, რომ უმცირესობა უნდა დამორჩილებოდა უმრავლესობას, მარა ასე არ მოხდა. უმცირესობა (МЕНЬШИНСТВО) მარტოვ-აქსელროდის მეთაურობით არ დაემორჩილა უმრავლესობის (БОЛЬШИНСТВО) დადგენილებას და პარტიიდან გავიდა.

ასე წარმოიშვა ბოლშევიკ-მენშევიკობა. ჩვენი პარტია პირველათ მენშევიკებმა გათიშეს და პარტიული დისციპლინა დაარღვიეს, და მერე როგორ საფუძველზე? ორგანიზაციული უთანხმოებისგამო!

ტაქტიკასთან შედარებით, ორგანიზაციული უთანხმოება მეორე ხარისხოვანია. როცა პარტიის წევრები გაერთიანებულია პროგრამულ და ტაქტიკურ ნიადაგზე, ორგანიზაციულმა უთანხმოებამ, რაც უნდა ღრმა იყოს იგი, არ უნდა გამოიწვიოს რასკოლი, თუ უმცირესობა ნამეტანი მწყრალათ არ არის დისციპლინასთან.

დღეს ჩვენი „ობორონცები" „Борьба"-„ერთობაში" წამ და უწუმ გვიკიჟინებენ ბოლშევიკებს რასკოლნიკობას, ანარხისტობას, დეზორგანიზატორობას. ჩვენ წინააღმდეგს ვამტკიცებთ: მიუდგომელი ისტორია ნათელ ჰყოფს იმ გარემოებას, რომ თავიდანვე ჩვენს პარტიაში რასკოლს იწვევდენ მუდამ მენშევიკები. ბოლშევიკები კი მუდამ იცავდენ ნამდვილ პროლეტარულ, პარტიულ დისციპლინას.

ოშლაპა.

გაზ. „ერთობას"

პოლემიკა ყოველთვის მეჯავრებოდა და მეჯავრება დღესაც; მაგრამ პოლემიკა უპრინციპო, პოლემიკა შეზავებული მხოლოთ ლანძღვა-გინებით, პოლემიკა, რომელიც ოდნავაც ანგარიშს არ [illegible] ფაქტებს,—ასეთი პოლემიკა არა თუ მეჯავრებოდა არამედ მძაგდა, და ასეთ პოლემიკას მე არასოდეს არ ვეწეოდი. თუ ტყუილს ვამბობ, გთხოვთ დამიმტკიცოთ ფაქტების საშუალებით. ერთი მართალია: იყო შემთხვევები, როცა ჩემ პოლემიკას ცხარე ხასიათი ქონდა, მორჩა და გათავდა; მაგრამ არც ფაქტების დამახინჯებას და მით უმეტეს არც პირად ლანძღვა-გინებას ჩემ პოლემიკაში არასოდეს ადგილი არ ქონია.

ახლა თქვენ სწერთ, რომ „ფ. მახარაძე პატიოსანი მოკამათე არასოდეს არ ყოფილაო“ („ერთობა № 76). ამაზე გიპასუხებთ, რომ ასეთი ბრალდება ფაქტების საშუალებით უნდა იქნას დასაბუთებული, წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენგნით გადმოსროლილი ბრალდება ყოველივე მნიშვნელობას კარგავს. ეს სხვათაშორის.

თქვენ უკმაყოფილო ხართ ჩემი წერილით „ბრძოლის“ მე № 3-ში („რევოლიუცია თუ კონტრ-რევოლიუცია“?). მეც უკმაყოფილო ვარ ბევრი თქვენი მოქმედებით. მაგრამ ფაქტების გადამახინჯებით და პირადი ლანძღვა-გინებით ვერც თქვენ და ვერც ჩვენ ვერაფერს გავხდებით. თუ ჭეშმარიტება გვაინტერესებს, ჩვენ უნდა განვიხილოთ და დავაფასოთ ფაქტები და საბუთები; თუ ჩვენი საბუთები არ ვარგა, თუ ჩვენ ფაქტები სისწორით არ გვაქვს აღნიშნული, იმ შემთხვევაში სიმართლეს მოკლებული იქნებოდა ჩვენი დასკვნებიც. ეს არის ერთად ერთი სიმართლის გამოსარკვევათ. როგორ იქცევით თქვენ ჩემ შესახებ?

ზევით დასახელებულ წერილში აღნუსხვილია მთელი რიგი ფაქტებისა, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ მენშევიკები-„ობორონცები“ და ესერები ბურჟუაზიას შეუთანხმდენ, რომ დასახელებულ პარტიების ლიდერები (ჩხეიძე, წერეთელი, სკობელევი, ჩერნოვი, კერენსკი და სხვ.) ბურჟუაზიულ მთავრობაში შევიდენ და იმპერიალისტური ბურჟუაზიის კუდათ და მაჩანჩალათ გადაიქცენ; რომ ასეთი მოქმედებით ხსენებული პარტიები ღალატობენ რუსეთის დიდ რევოლიუციას და სოციალისტურ პროლეტარიატს და ძირს უთხრიან მუშათა ინტერნაციონალიზმს; რომ მხოლოთ რევოლიუციონური სოციალ-დემოკრატია (მეუმრავლესეთა პარტია) უდგას დარაჯათ როგორც რევოლიუციას, ისე საერთაშორისო პროლეტარიატის სოლიდარობას, სოციალიზმს. თქვენ არ შეხებიხართ ამ ფაქტებს არსებითათ, თქვენ არც კი გიცდიათ ამ ფაქტების დარღვევა. მიუხედავათ ამისა თქვენ პოლემიკას ეწევით ჩემი წერილის წინააღმდეგ, და იმის მაგიერ, რომ არსებითათ გაგერჩიათ ის, თქვენ მიყოლიხართ ჩემ პირად ლანძღვა-გინებას, გამოგყევართ როგორც უპატიოსნო მოკამათე, ცილისმწამებელი, ლიტერატურული ხულიგანი და დეზორგანიზატორი. მე ვთვლი სამარცხვინოთ ასეთ ბრალდებებზე პასუხი გაგცეთ, ვინაიდან იმათ დასამტკიცებლათ თქვენ არც ერთი ფაქტი არ მოგყავთ და არც შეგიძლიათ მოიყვანოთ.

ამნაირათ ფაქტების წინააღმდეგ თქვენ მხოლოთ ლანძღვა გინება წამოაყენეთ. მეუმრავლესეთა დემონსტრაციას პეტროგრადში ბურჟუაზიული კონტრ-რევოლიუციონური მთავრობის წინააღმდეგ, რომელიც ყველა კონტრ-რევოლიუციონურ ელემენტებს თავს უყრის და ზურგს უმაგრებს, რომელიც იცავს ნიკოლოზ მეორის დუმას და საბჭოს, რომელიც რუსეთ ინგლის-საფრანგეთის იმპერიალისტების სასარგებლოთ და მუშათა კლასის საერთაშორისო ძმობის წინააღმდეგ აწარმოებს საზარელ ავაზაკურ ომს—ამ დემონსტრაციას თქვენ ნათლავთ პროვოკაციით და კონტრ-რევოლიუციონურ მოქმედებათ. და მერე რით ამტკიცებთ ასეთ შეხედულებას? ნუ თუ მარტო იმ ყოფილი სოციალისტების სიტყვებით, რომლებმაც პროლეტარიატს უღალატეს და ბურჟუაზიას მიეკედლენ? არა, თქვენ კიდევ ეყრნდობით მხოლოდ რუსეთის მუშათა და სალდათთა დეპუტატების სიეზდს, პეტროგრადის მუშათა და სალდათების დეპუტატების საბჭოს. კარგი და პატიოსანი: რაც მართალია, მართალია. მაგრამ ახლა მოისმინეთ შემდეგი ფაქტები, რომლებიც, სხვათა შორის, გაზ. „ნოვაია ჟიზნში“*) იყო გამოქვეყნებული.

ეხება რა დემონსტრაციას, ხსენებული გაზეთი კითხულობს:

„ნუ თუ იმათთვის (დემოკრატიის პასუხისმგებელ მეთაურებისთვის, ფ. მ.) საიდუმლოებას შეადგენდა ის ჩუმი უკმაყოფილება, რომელმაც ნიადაგი მოიპოვა პეტროგრადის პროლეტარიატის და ჯარების ფართო მასაში, რომლებიც უთუოთ ბევრათ უფრო რევოლიუციონერობას იჩენენ, ვინემ პროვინციის მუშები და სალდათები, რომელთა წარმომადგენლები სხედან საბჭოთა სიეზდზე. ნუ თუ იმათ გამოეპარათ მუშათა მასის მოძრაობა, რომელმაც ჩვენ დემონსტრაციამდე მიგვიყვანა? ნუ თუ შესუსტდა ის მთავარი კავშირი, რომელიც აერთებდა პეტროგრადის მუშების და სალდათების საბჭოს მუშების და სალდათების მასსასთან»: (№ 47).

შემდეგ ავტორი გვიხატავს მკრთალ სურათს იმისას, თუ რა ხდებოდა პეტროგრადის ფაბრიკა-ქარხნებში და მით 9—10 ივნისს, იგი ემყარება სიეზდის დელეგატების ჩვენებაზე. რას ამბობენ ეს დელეგატები? პეტროგრადის პროლეტარიატის და გარნიზონის დიდი უმრავლესობა და მუშათა და სალდათების საბჭო ერთმანეთს დაშორებულან, ისინი ერთმანეთს ვეღარ იგებენ; შეგნებული მუშების და სალდათების დღევანდელი საბჭოს აღარაფერი სჯერათ, ვინაიდან იმის მეთაურებმა რევოლიუციას უღალატეს და ბურჟუაზიის ბანაკში გადავიდენ. პეტროგრადის პროლეტარიატის შეგნებული და მოწინავე ნაწილი და აგრეთვე რევოლიუციონური ჯარი რევოლიუციონურ სოციალდემოკრატიას და მის ორგანოებს სცნობენ და მათ უჯერიან. პეტროგრადის მუშების და სალდათების საბჭომ ისევე, როგორც წერეთელმა, სკობელევმა და ჩხეიძემ პეტროგრადის რევოლიუციონური პროლეტარიატის თვალში უკვე დაკარგეს ყოველივე ნდობა.

აი საერთო შთაბეჭდილება, რომელიც გამომდინარეობს თვით სიეზდის დელეგატების მოწმობიდან.—ეს ფაქტია. თქვენ შეიძლება იგი არ გესიამოვნოთ, მაგრამ ფაქტები მაინც ფაქტებათ დარჩება.—ვინ აწყობს კონტრ-რევოლიუციას: ისინი, ვინც კონტრ-რევოლიუციონურ ბურჟუაზიას ამოუდგენ გვერდში, რომლებიც იმპერიალისტურ ომს განაგრძობენ, რომლებიც თავდასხმის პოლიტიკას აწარმოებენ, ისინი, ვინც მოღალატე და სისხლის მსმელ ბურჟუაზიის საქმეს ემსახურებიან. ვინც ამ ბურჟუაზიასთან კავშირი შეკრა?

ან შეიძლება თქვენ ამას არ თანაუგრძნობთ? მაშინ თქვენ დაგმეთ და მოღალატეთ გამოაცხადეთ თქვენი ბელადები: ჩხეიძე, წერეთელი, სკობელევი, იმის მაგიერ რომ მათ მისალმებითი დეპეშები უგზავნოთ და ქაბათა-ქება უძღვნათ თქვენს პარტიულ სიეზდზე. ჩვენ ანგარიშს ვუწევთ მხოლოთ ფაქტებს და სინამდვილეს, ჩვენ ველოდებით თქვენგან ფაქტების დარღვევას და არა პირად ლანძღვა-გინებას.

ფ. მახარაძე.

---

*) ამ გაზეთს ტყუილად უწოდებთ თქვენ მეუმრავლესეთა გაზეთს.

> თბილისის გარნიზონის
> ## საერთო მიტინგი
> დღეს, 25 ივნისს თავისუფლების მოედანზე, ნაძალადევში გაიხსნება თბილისის გარნიზონის საერთო მიტინგი.

პ რ ე ს ა.

პ. სუხი „ალიონი“ (№№ 15 და 16).

ჩვენი მემარჯვენე „ბუნდისტები“ (ბუნდი ეწოდება რუსეთისა და პოლონეთ-ლიტვის ებრაელების მ. ს.-დ. კავშირს) ე. ი. ალიონისტები („ალიონის“ ჟურნალისტები) არ სცხრებიან და რევოლიუციონურ სოციალდემოკრატია (ბოლშევიზმს), რომლის გამომხატველ გამომთქმელი ქართულ ენაზე ჩვენი „ბრძოლაა“, აკრიტიკებენ“..,

უკანასკნელ ორ ნომერში ისინი არამც თუ ქართულ ენას გვიწუნებენ (ჩიქორთულიაო), არამედ კიდეც ცდილობენ ჩვენს შეხედულებას თანამედროვე მომენტზე—რევოლიუციაზე და სხვაზე,—დაუპირდაპირონ თავიანთი შეხედულება.

ეს სურვილი ძლიერ კარგია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა მსურველს შესწევს ძალღონე გამოსთქვას ახალი რამ, თუნდაც შემცდარიც იყოს მისი შეხედულება.

მარა, როცა ის, ძლიერ აღტყინებული, სურვილითა „დაგვამარცხოს“, რითაც უნდა ეს დაუჯდეს მას, მიმართავს მრავალჯერ სხვების მიერ უნაყოფოთ ნაცად თვალთა ხედვის ისარს, ასეთი კრიტიკის გარჩევა კი არა, მხოლოდ წაკითხვაც-კი ხალისს უკარგავს..

აი, მაგალითად ალიონისტებს ძრიელ სურთ ლენინიზმს (უფრო სწორეთ ბოლშევიზმს, რევოლ. ს.-დ.) სახელი გაუტეხონ. ისინი ასე იწყებენ ამ კრიტიკას (№ 16 „ალიონი): „რუსეთის რევოლიუცია ბურჟუაზიული რევოლიუციაო“. ეს კი ამ უკანასკნელ 10—12 წლის განმავლობაში „მენშევიკების, მრავალ ჯერ, მრავალნაირათ გადაღეჭილი შემცდარი შეხედულებაა. ისინი 1905 წ. და დღევანდელ (1917 წ.) რევოლიუციას ამ თვალთახედვის ისრით უცქერიან. ამ დრომოჭმული წვრილ-ბურჟუაზიულ შეხედულებიდან წარმოსდგება მთელი მათი შემცდარი შეთანხმებითი პოლიტიკა იმპერიალისტურ ბურჟუაზიასთან „სახელმწიფო“ საქმეების წარმოების დროს: როგორც ვიცით, ეს პოლიტიკა ღალატია პროლეტარიატის ჭეშმარიტი ინტერესებისა და პროლეტარულ რევოლიუციის. ჯერ კიდევ 1905 წ. კაუცკიმ ჩვენთან (ბოლშევიკებთან) ერთად, რომელიც სრულებითაც არ არის ბოლშევიკი, განმარტა, რომ რუსეთის რევოლიუცია (1905 წ.) ჩვეულებრივი ტიპის ბურჟუაზიულ რევოლიუციებს არ გავსო, ვინაიდან მას სათავეში უდგას არა ბურჟუაზია, არამედ სოციალისტური პროლეტარიატიო. 1917 წლის დიდი რევოლიუცია ამას ხომ თვალსაჩინოთ ამართლებს.

„ალიონისტები“-კი ბურჟუაზიის უკან მაჩანჩალა მენშევიკების უკან მიჩანჩალებენ და მათ „ნაღებს“ იმეორებენ. როდის კიდევ? 1917 წელს. მენშევიკები მუდამ ჩვენ (ბოლშევიკებს, რევ. ს.-დ.) და წმინდა წყლის ლეგალურ რეფორმ. შორის ირყეოდენ და დღესაც ირყევიან.

სწორეთ ისე, როგორც წვრილი ბურჟუაზია თავისი ეკონომიური მდგომარეობის მიხედვით, მუდამ რყევაშია.

რეაქციონურ ბურჟუაზიისა და რევოლიუციონურ პროლეტარიატის შორის ეს თითქმის მათი ბედისწერაა! მენშევიკები?! „ალიონისტები“!? ამათ ხომ მუდამ უყვართ სიტყვით მაინც პროლეტარიატის სახელით მოქმედება. სად დაკარგეთ მისი (პროლეტარიატის) თვალთახედვის ისარი?! ან ისტორიასაც ივიწყებენ!? ჯერ 1848 წლის თებერვლის რევოლიუციაც საფრანგეთში არ იყო წინანდელ ბურჟუაზიულ რევოლიუციების მაგვარი. ხოლო რაც შეეხება 1871 წლის პარიჟის კომმუნას—ეს პირდაპირი ფაქტიური უარის ყოფაა იმისა, რომ ჩვენს დროში შესაძლებელი იყოს ბურჟუაზიული რევოლიუცია, ე. ი. ბურჟუაზიის მიერ წარმოებული. მას ხომ მარქს-ენგელსის კომუნისტური მანიფესტის გამოცემის და პირველი ინტერნაციონალის შექმნის შემდეგ ასე ეშინია „წითელი დროშის“, ის (ბურჟუაზია) ყოველთვის მზათ იყო და არის ყოველგვარ ტირანიას და თვითმპყრობელობას შეურიგდეს, ოღონდაც რომ პროლეტარები არ აღსდგენ და საუკუნოთ არ დაასამარონ კაპიტალიზმი. ჩვენი (1905—6—7 წლების) რევოლიუცია პარიჟის კომუნის შემდეგ და მეორე ინტერნაციონალის დროს იყო. დღევანდელი (1917 წლის) დიდი რევოლიუცია ხომ უფრო დიდ ეპოქის დროს ხდება და, მიუხედავათ დიდი ეკონომიური კატასტროფისა, დიდებულ მომავალს უქადის კაცობრ ომს, ე. ი. სოციალისტური რევოლიუციის გამარჯვებას ევროპაში და მთელ დედამიწის ზურგზე.

ვინაიდან კაცობრიობას სხვა გამოსავალი გზა არ აქვს, სოციალიზმისთვის ეკონომიური პირობები ევროპა-ამერიკაში უკვე მომწიფებულია. შეისმინეთ ეს, გულკეთილო მოქალაქენო, და ნუ გაიმეორებთ ძველ-გადაღეჭილ შემცდარ აზრებს!. ნუ თუ შეიძლება ითქვას თქვენზე:

„Вамъ даны благіе порывы,
но свершить ничего не дано!“

გისურვებთ წინააღმდეგს, ე. ი., რომ შეიძლოთ კიდეც „სურვილების“ უკეთ და მტკიცეთ განხორციელება. წინ, მოქალაქენო, წინ!..

* *
*

რაც შეეხება თქვენს კრიტიკას ჩვენი თანამშრომელ რედაქტორ ფ. მახარაძის შესახებ, აქ ხომ ფეხები სულ მოიტეხეთ. მართლაც, თქვენი წვრილ-ბურჟუაზიული „მეშჩანური“ ლვარძლიანობა დაამტკიცეთ მხოლოთ... ამხ. ფ. მახარაძემ გულწრფელათ, ვიდრე რუსსომ თუ სხვ. აღიარა ქვეყნის წინაშე, ეთქვათ, თავის შეცდომა. და რაზე გაცვალა მერე „ძველი“ შეხედულება? უფრო მოელვარე, უფრო რევოლიუციონურ-ინტერნაციონალურ შეხედულებაზე. თქვენ კი, როგორც მუდამ, უკან იხედებით—ძველი საბუდრებისკენ!

* *
*

რაც შეეხება თქვენს კბენას, კეთილო მოქალაქენო, „ბრძოლის“ „ჩიქორთულ“ ენის შესახებ,—არ გვცალია ამ კიდევ უფრო უსაბუთო თქვენს საყვედურს ანგარიში გაუწიოთ. თუ წინანდელ ნომერში არ მივაქციეთ ყურადღება თქვენს მიერ „ბრძოლის“ 1 ნომრიდან მოყვანილ წინადადებას, ეს იმიტომ კი არა, რომ მართლაც დაგიჯერეთ, ვითომ ის ფრაზა გაუგებარია. არ შესცდეთ, დრო და ალაგი არა გვაქვს გიმტკიცოთ, ვისი ენაა „ჩიქორთული“ ან „დარბაისული“ და ვისი სახალხო, დემოკრატიული. მხოლოთ ერთი გავიწყდებათ, როცა ამბობთ, ვითომ დარბაზებში არ იციან ქართული. ძველ არისტოკრატიულ დარბაზებზე კი არ მოგახსენებდით, არამედ თქვენს წვრილ ბურჟუაზიულ ინტელიგენტების დარბაზებზე, სადაც თქვენ კაზმავთ და თხზავთ თქვენ მსოფლიოზე შეხედულებას (როგორია ეს შეხედულება, მაგისი ერთი ნიმუში ზემოთ გაჩვენეთ) და თქვენი „დარბაისულ“ გრამატიკა-ენისაც, ჩვენო დარბაისელნო! ნურას უკცრავათ, გული კი ნუ მოგივათ, ნახვამდის!

ასპაზი სიამაიშვილისა.

4 მაისს ს. ციხის-უბანში (საზ. ასკანა, გურია). მიწას მივაბარეთ ჯერ ახალგაზდა ამხ. ასპაზი ლომთათიძე-სიამაიშვილისა. იგი გახდა მსხვერპლი ულმობელი ჭლექის, რომელიც ისე მძვინვარებს ჩვენში, ეკონომიურათ წელში გატეხილ ხალხში. ამხ. ასპაზი იყო ცნობილი თავის ნაცნობ-ამხანაგებში, როგორც სერიოზული, პატიოსანი, კეთილი და შეგნებული სოციალდემოკრატი, რომლის დაკარგვა საგრძნობ დანაკლისს წარმოადგენს ჩვენი სოფლისათვის. მას დარჩა ძუძუმწოვარა ბავში, რომელზედაც მომაკვდავი ძლიერ დარდობდა. ის იყო ზედმიწევნით მოსიყვარულე და გრძნობიერი დედა, და ამ გარემოებამ ძალიან დააჩქარა მისი სიკვდილი. განსვენებულმა არ მოისურვა ხუცესი და ზიარების მიღება. ჩვენ, მისმა ჭირისუფლებმა, შევასრულეთ მომაკვდავის ეს სურვილი, მარა, სამწუხაროთ, დიდი შეჯახება და ომი მოგვიხდა ჩვენ სოფელში „გაბატონებულ“ გვარეულობასთან, სიამაიშვილებთან, რომლებიც სულით და გულით დღესაც ძველი რეჟიმის მომხრე არიან, რასაკვირველია, თითო-ოროლას გამოკლებით. აი, ამ სიამაიშვილებმა, ძველი რეჟიმის-მიერ ჩინ-ჯვარ-მენდლებით დაჯილდოვებულებმა, არს. სიამაიშვილის (მეუღლითურთ) და სხვების მეთაურობით სასტიკი, ხულიგანური იერიში მოიტანეს ჩვენს წინააღმდეგ, როცა ჩვენ გადავსწყვიტეთ, მიცვალებულის უკანასკნელი სურვილის და ჩვენი საკუთარი სინდისის თანახმათ, მიცვალებულის მოქალაქობრივათ დაკრძალვა „არ გათეთრდება ყორანი, რაგინდა ხეხო ქვიშითა“. ამ ვაჟბატონებს დღეს ამ უდიდესი რევოლიუციის დროსაც კი ვერ შეუგნიათ, რომ სარწმუნოების სრული თავისუფლება, ეს ანბანური ჭეშმარიტებაა დემოკრატიულ რესპუბლიკაში. მიუხედავათ დიდი წინააღმდეგობისა, ბრძოლისა, სულიერი ტანჯვისა, ჩვენ მაინც მივაღწიეთ ჩვენს მიზანს. მათი ბოიკოტი ჩაიშალა. დაკრძალვას დაესწრო ორასზე მეტი ხალხი და შესაფერი სიტყვებიც წარმოითქვა! მე, ამ სტრიქონების დამწერი, ოცი წლიდა, შეძლებას და გვარათ, ვებრძვი ამ „კეთილ“ მეზობლების ჯიუტ უკულტურობას ბევრი სამსალა დამილევია მათგან, მარა მომაკვდავს ფარხმალი არ დამიყრია. დღეს ბედნიერი ვარ იმით, რომ ბოლოს ჩვენ ქუჩაზედაც დაედგა დღესასწაული.

შენ, ძვირფასო ასპა, იყავი ჩემი მარჯვენა ხელი ასეთ მოწინააღმდეგეებთან ბრძოლაში, მარა აღარ დაგცალდა! მშვიდობით, დაო და მეგობარო! ჩემთან ერთად ყველას საფლავში ჩაყოლა შენი კეთილი ხსოვნა. მშვიდობით!

ტასია.

მენშევიკების სიყალბე.

„ერთობის“ მე-76 ნომერში ამოვიკითხე სამანდატო კომისიის მოხსენება ამიერ კავკასიის რუს. სოც.-დემ. მ. პ. სიეზდზე, როგორც სამანდატო კომისიის მოხსენებიდან ჩანს ამიერ კავკასიის ს.-დ. სიეზდს დასწრებია 60 ათასი პარტიის წევრების წარმომადგენელი. სამოცი ათასი! ალტაცებაში მომყვანი ციფრია. ნ. რამიშვილიც დიდ აღტაცებას გამოსთქვამს. ამბობს, რომ სოც.-დემ. გაელენა ხალხში გაზრდილაო. ეს მართალია. სასიხარულოა, მაგრამ რათ ავიწყდებათ მენშევიკებს, რომ სიეზდი სოციალ-დემოკრატიული უნდა ყოფილიყო და არა თანამგრძნობი ელემენტებისაგან შემდგარი სიეზდი. ვეკითხები აღფრთოვანებულ მენშევიკებს—არის თუ არა მომხდარი სიეზდი პროლეტარული პარტიის იდეის გამომხატველი? დავიწყოთ სენაკიდან, სენაკში 3500 პარტიის წევრი ყოფილა და ეს 3500 კაცი ნამდვილი სოც.-დემოკრატებია! სოფ. მუხიანში მთელათ სამასი კომლი მცხოვრებია. მუხიანს 1 დელეგატი ყავს, საინტერესოა, საიდგან შესდგა ორასი პარტიის წევრი, რომელსაც ერთი დელეგატის გაგზავნის უფლება ქონდა?!

ასე და ამნაირად თითქმის ყველა კუთხიდან ორ-ორი, ოთხ ოთხი დელეგატია. საერთო შთაბეჭდილება ასეთია, რომ ეს სიეზდი ს.-დ. კი არ იყო, არამედ წვრილ ბურჟუაზიული, უკეთეს შემთხვევაში საგლეხო სიეზდი—სიეზდის შემადგენლობა იმას ამტკიცებს, რომ მენშევიკები სრულიად გაითქვიფა წვრილ და საშვალო ბურჟუაზიაში. ეს შეიძლება მენშევიკებისთვის იყოს სასიხარულო, მხოლოდ ნამდვილი პროლეტარიატის იდეოლოგებისთვის არა. ჩაუკვირდით: იმავე მენშევიკებმა რუსეთში საერთო კონფერენციაზე შეკრიბეს 42 ათასი კაცი. ხოლო კავკასიაში 60 ათასი. სასწაულია ამდენი შეგნებული ს.-დ. კავკასიაში იმ დროს, როცა მთელ რუსეთში, სადაც მეტი ნიადაგი აქვს სოციალიზმს, იქ გაცილებით ნაკლები რიცხვია, ეს იმით აიხსნება, რომ რუსეთში რიცხვს იმდენ ყურადღებას არ აქცევენ, რამდენსაც თვისებას.

პროლეტარიატის წარმომადგენელი კი სიეზდზე ძლიერ ცოტანი იყვნენ, ან თუ იყვნენ ისიც ყალბათ წარმოდგენილი. მე მაინტერესებს—ვისი სახელით იყვნენ დელეგატები ბაქოდან? ვინ მისცა მათ მანდატები? ან ქონდათ მანდატები გადამწყვეტი ხმით თუ საინფორმაციოთ? ვინ იცის, იქნება ბაქოს დელეგატები ბაქოს პროლეტარიატის სახელით ლაპარაკობდენ! აი მკითხველო, საქმე რაშია: ბაქოში ჯერ კიდევ შეერთებული ორგანიზაცია არსებობს. თუმცა მენშევიკები ბაქოს ერთ-ერთ საქალაქო კონფერენციიდან გაიქცენ, მაგრამ ჯერ სავსებით გაპოყოფილნი არ არიან. ამიერ კავკ. ს.-დ. სიეზდზე დელეგატების გაგზავნის კითხვა დასმული იყო ბაქოს ს.-დემ. მუშ. პ. კომიტეტის კრებაზე 8 ივნისს. ამ კრებაზე მენშევიკებიც იყვნენ, რადგან კომიტეტი ჯერ ერთია. ხმის უმეტესობით კომიტეტმა შემდეგი გადასწყვიტა: ვიღებთ რა მხედველობაში იმას, რომ სიეზდზე დელეგატების გაგზავნის კითხვა უნდა გადაჭრას არა კომიტეტმა, არამედ საქალაქო კონფერენციამ, რომლის მოწვევა მოკლე ხანში არ მოესწრება და 2) იმას, რომ ამიერ კავკასიის სიეზდი—ეს არა ს.-დ. სიეზდია, არამედ „ობორონცების“, რომლებმაც მიმდინარე მომენტში ს.-დ. პრინციპებს სავსებით უღალატეს და ბურჟუაზიის მაჩანჩალათ გახდენ—კომიტეტი ადგენს არ მიიღოს მონაწილეობა ასეთ სიეზდზე.

ასეთი იყო შეერთებული კომიტეტის გადაწყვეტილება. ვისი სახელით-და იყვნენ ბაქოს ექვსი დელეგატი სიეზდზე? ან იქნება ინფორმაციული ხასიათი ქონდა მათ დასწრებას სიეზდზე? მაშინ ასეთი ხასიათი უნდა აღენიშნათ გაზეთის ფურცლებზე, თორემ გულ-უბრყვილო მკითხველი იფიქრებს: ეს ექვსი დელეგატი ბაქოს ორგანიზაციისგან იყო გამოგზავნილი. არა, ბაქოს პროლეტარიატი არ მიიღებს მონაწილეობას ისეთ სიეზდზე, რომლის წარმომადგენლები რევოლიუციის დროს ბურჟუაზიის მაჩანჩალად გახდენ, ხოლო რევოლიუციამდი კი ჟურნალებში დაბეჭდილ რევოლიუციონურ ლიტერატურას ომისა და მთავრობის წინააღმდეგ სწვავდენ!

ბაქოელი შალიკო.

რეზოლიუცია ფრონტზე შეტევის დაწყების შესახებ.

რ. ს. დ. მ. პარტიის (მეუმრავლესეების) თბილისის კომიტეტის და რაიონულ კოლექტივების წარმომადგენლების

კრებამ 21 ივ. იქონია რა მსჯელობა სამხედრო მინისტრის, კერენსკის მიერ 18 ივნისს გაცემულ ბრძანებაზე—ფრონტზე შეტევის დაწყების შესახებ, რამაც ერთგვარი პოლიტიკური მდგომარეობა შექმნა, მიიღო შემდეგი რეზოლიუცია:

1) ინგლის-საფრანგეთის ბურჟუაზიამ რუსეთის ბურჟუაზიასთან ერთათ, მიისწრაფვის რა, რომ მტაცებლური, იმპერიალისტური ომი გამარჯვებით დააგვირგვინოს, რუსეთის დემოკრატიის მეტი ნაწილის თავისი ავაზაკური ავანტიურაში ჩათრევა უკვე შესძლო: რუსეთის ფრონტზე შეტევა გამოიწვია.

2) რომ ეს შეტევა, ვითომდა რუსეთის დემოკრატიის სახელით დაწყებული, სწორეთ ამ დემოკრატიის ნების სრული უარყოფაა, იმ ნების, რომელიც პირველათ პეტროგრადის მუშათა და სალდათთა დეპუტატების საბჭოს 14 მარტის მოწოდებაში გამოიხატა, რაიცა მთელი მსოფლიოს ხალხებისადმი იყო მიმართული.

3) რომ ამას (შეტევის დაწყებას) სულაც არ იზიარებს რუსეთის მთელი რევოლიუციონური დემოკრატია, არამედ მხოლოთ ერთი მისი ნაწილი, რომელიც თავის რამდენიმე ბელადის გავლენას დაემორჩილა, რომლებმაც ინტერნაციონალურ სოციალიზმს უღალატეს და ბურჟუაზიის ბანაკში გადავიდენ.

4) ეს აჭიანურებს ომს, ამრავლებს უმიზნოთ შეწირულ მსხვერპლთა რიცხვს, ანადგურებს ხალხთა დოვლათს და წარმოუდგენელ გაჭირვებაში აგდებს ქვეყნებს, განსაკუთრებით მეომარ მხარეების დემოკრატიას.

5) და აქრობს იმ ურთიერთობა-სოლიდარობას და ერთი-მეორის გაგებას, რომელიც მეომარ ქვეყნების პროლეტარებ შორის უკვე გაჩენილი იყო, ხელს უშლის მესამე ინტერნაციონალის დაჩქარებით დაფუძნებას.

მიიღო რა კრებამ მხედველობაში ყოველივე ზემოთ ნათქვამი და აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ ეს შეტევა მომავალ საერთაშორისო სოციალისტური რევოლიუციის შიშით შეთანხმების სახელმწიფოების მიერ განზრახ არის დაწყებული სწორეთ იმ დროს, როცა ყველა მეომარ ქვეყნების პროლეტარიატი რევოლიუციონურ გამოსვლებს იწყებს ომის წინააღმდეგ. ამ შეტევის და აქედან წარმომდგარ ყველა დამღუპველ შედეგის პასუხისმგებლობას აკისრებს იმპერიალისტთა ხროვას (კლიკა) და მათ მხარის მიმცემთ, ეგრეთ წოდებულ სოციალისტ-„ობორონცებს“ და ამასთანავე სრულიათ დარწმუნებულია, რომ მსოფლიო იმპერიალიზმის შემოტევაზე, რასაც ისე ენერგიულათ ხელს უწყობენ რუსეთის რევოლიუციისა და სოციალიზმის საზარალოთ მოქალაქე კერენსკი და კომპანია, საერთაშორისო პროლეტარიატი მძლავრი და შეუპოვარი სოციალისტური რევოლიუციის იერიშებით უპასუხებს.

გამოაქვს რა ასეთი რეზოლიუცია, კრება მოუწოდებს მუშებს, სალდათებს და გლეხებს, რომ თავიანთი ძალები ორგანიზაციულათ შეაკავშირონ და რევოლიუციონური სოციალდემოკრატიის დროშის ქვეშ შემოკრბენ.

პარტიული ცხოვრება.

რუსეთის სოც.-დემ. მუშ. პარტ. (მეუმრავ.) **რაიონული კრებები თბილისში.**

7 ივნისს ავჭალის აუდიტორიაში შესდგა პირველი რაიონის საერთო პარტიული კრება მეუმრავლესეებისა; აუდიტორია გაჭედილი იყო ხალხით—დაესწრო სამასზე მეტი პარტიის წევრი (მეუმრავლესეები). თავმჯდომარეთ აირჩიეს ამხ. გიორგი ი. ჩხეიძე. კრებას პირველათ მიესალმა ამხ. მიხა ცხაკაია, რომელმაც მას ენერგიული ორგანიზაციული მუშაობა უსურვა. შემდეგ ამხ. მალაქია ტოროშელიძემ მოხსენება გააკეთა შესახებ იმისა, თუ რამ აიძულა მემარცხენე ფრთა, რევოლიუციონური სოციალდემოკრატია გამოყოფოდა არა რევოლიუციონურ ნაწილს, ე. წ. მენშევიკ-„ობორონცებს“, შეეწყვიტათ მასთან ყოველივე კავშირი ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის მხრივ და ცალკე ორგანიზაციების შექმნა-შენებას შესდგომოდა. რამდენიმე ამხ. ორატორის ლაპარაკის შემდეგ კრება ერთხმათ იწონებს მოხსენებას და შემდეგ ამავე მომხსენებელი ამხანაგის წინადადება—ცალკე ორგანიზაციების მიასაწყობათ კოლექტივის არჩევა—ერთსულოვნათ და სიამოვნებით მიეგება.

არჩეულ იქნა 15 პირისაგან შემდგარი დროებითი კოლექტივი; ამათ დაევალათ პარტიულ-ორგანიზაციულ მუშაობასთან ერთათ ენერგიული მუშაობა გასწიონ საქალაქო არჩევნების მოსამზადებლათ. დასასრულ კრებამ მიიღო საპროტესტო რეზოლიუციები ამხ. მეუმრავლესეების ქუჩებში დატყვევების შესახებ (რეზოლიუცია ქვემოთ მოგვყავს).

10 ივნისს, ელისაბედის ქუჩაზე, № 10 სახლში, შესდგა მეორე რაიონის საერთო პარტიული კრება ბოლშევიკებისა. დაესწრო ასამდე პარტიის წევრი. კრება გახსნა საორგანიზაციო კომისიის წევრმა მ. ტოროშელიძემ; მოკლე მოხსენების შემდეგ, მისი წინადადებისამებრ არჩეულ იქნა აქაც 15 პირისაგან შემდგარი დროებითი კოლექტივი; აირჩიეს აგრეთვე ქალაქის არჩევნებში მოსამზადებელ მუშაობისთვის ხუთი პირისაგან შემდგარი კომისია. კრებამ დღის წესრიგში აღნიშნულ საორგანიზაციო პრაქტიკულ კითხვების გარკვევის შემდეგ მოისმინა ამხ. მიშა ოკუჯავას და ფილიპე მახარაძის მოხსენება, რომლებიც თბილისის ქუჩებში ბოლშევიკების წინააღმდეგ მიმართულ სიღრმეში პირების შავრაზმულ აგიტაციას შეეხნენ; შეეხნენ აგრეთვე იმ ამხანაგების მოქმედება-საქციელს, რომლებიც იძულებული არიან ზემოხსენებულ შავრაზმულ გამოსვლების გამო ჩაერიონ საქმეში და კონტრ-აგიტაცია გასწიონ; ამხ. შეეხნენ აგრეთვე ამ ნიადაგზე აღმოცენებულ სისტემატიურ დ ქირაო-დატყვევებას ამხ ბოლშევიკებისას მუშათა და სალდათთა საბჭოების აღმასრულებელ კომიტეტის ზოგ არამკითხე ერთგულ წევრების განკარგულებით. კრებამ ყოველივე ეს დაგმო, ვინაიდან კონტრ-რევოლიუციონურ ნაბიჯებათ სცნო.

კრებაზე მოულოდნელიათ თავი წამოყო სიიდანღაც მოსულმა აღმასრულებელი კომიტეტის წარმომადგენელმა, მენშევიკ-„ობორონცმა“, ანდრო ქიაბერაშვილმა, რომელმაც სიტყვა ითხოვა. ა. ქიაბერაშვილმა დიდხანს ილაპარაკა, არ დაუტოვებია არაფერი მენშევიკების ძველსა და ახალს არქივში, ყველაფერი ამოალაგა ზევით და გადაუშალა წინ კრებას. იგი ამტკიცებდა მენშევიკ-„ობორონცების“ უალრეს „რევოლიუციონერობას“, ხოლო ხაზს უსვამდა ბოლშევიკების „კონტრ-რევოლიუციონურ ნაბიჯებს“. ქიაბერაშვილმა აქ ბევრი იაფ-ფასიანი „[illegible]“ დემაგოგიური სიტყვები დახარჯა, რომ ვისმეს გული თავისაკენ მოებრუნებია, მომხრე ეშოვა, კრება დაეშალა და ამ გზით „წმინდა“ მიზნისთვის მიეღწია; მაგრამ მისდა სამწუხაროთ არა თუ მომხრე იშოვა, პირიქით ყველამ ერთხმათ მოითხოვა სიტყვა შეეწყვიტა და კრება დაეტოვებია, რაც ამხ. მიშა ოკუჯავას თხოვნისამებრ არ შესრულებულა. ქიაბერაშვილს პასუხი გასცა პირველათ ამხ. ა. ერქომაიშვილმა. ის ვრცლათ შეეხო მენშევიკების პოზიციას, შეადარა იგი ბოლშევიკებისას და ნათლათ დაანახა კრებას მენშევიკ-„ობორონცების“ გაკოტრებული, მოჩვენებითი ვითომ და მარქსისტული ტაქტიკა. ბოლოს მან ასე დაათავა: „მე ვაპირებ ახლა გურიაში წასვლას. იქ შევეცდები მენშევიზმით მოწამლულ გურიის ხალხს დაუმტკიცო, რომ მენშევიკების ტაქტიკა გაკოტრდა და მათი პოზიცია ყალბია; ხოლო მის ნაცვლათ ვეცდები გავაცნო და შევაგნებიო მათ ბოლშევიკების ნათელი და სწორი პოზიცია; გავაგებიებ იმასაც, თუ როგორ ყალბათ გააცნეს მათ მენშევიკებმა თავიანთი მოწინააღმდეგეების, ბოლშევიკების ტაქტიკა და ლოზუნგები. ამსახით, სთქვა ორატორმა, მენშევიკების მიერ დაგმობილი ბოლშევიზმი მინდა გაურკვიო, გაუთვალისწინო მათ და მაშინ ენახოთ, თუ ვის გაყვებიან ისინი: თქვენ თუ ჩვენ!“ შემდეგ ამხ. მიშა ოკუჯავა კიდევ უფრო ვრცლათ შეეხო საკითხს. მან თავის მშვიდი, მარა მახვილივით ბასრი, მდიდარი მხატვრული ენით, ღრმა აზრით, ორაცორული მჭევრმეტყველობით მოიყვანა და დაასაბუთა ყოველივე ის, რაც უფსკრულს ავლებს მენშევიკ ბოლშევიკებ შორის, შეუძლებელს ხდის ბოლშევიკების მათთან შეთანხმებას, ერთათ სიარულს. მან დაახასიათა მენშევიკ-„ობორონცების“ ხალხის მტრებთან (ბურჟუაზიასთან) შეთანხმებული მოქმედება, რაც მარქსიზმის უარყოფათ ჩასთვალა, ხაზი გაუსვა მათ მიერ კლასობრივ ბრძოლის უარმყოფელ ტაქტიკას მათ მარქსიზმისგან გადამდგარ, დამღუპველ ნაბიჯებს, რევოლიუციონურ პროლეტარიატის მგმობელ შავ აგიტაციებს... დასასრულ მისივე წინადადებით, როგორც პირველი რაიონის კრებაზე, ისე აქაც ერთხმათ მიიღეს შემდეგი საპროტესტო რეზოლიუცია:

„მოისმინა რა ამხ. ბოლშევიკების თბილისში დაჭერის რამდენიმე შემთხვევის შესახებ ცნობა, რომ ისინი კამათის გამო პოლიტიკურ მ წინააღმდეგეებთან, სადაც ამხანაგების (ბოლშევიკების) სიტყვა მხოლოთ რევოლიუციონური სოციალდემოკრატიის პოზიციას შეეხებოდა, კრება გამოთქვამს თავის ღრმა მწუხარებას და აღშფოთებას ასეთ ძალმომრეობისა გამო, როგორც მუშების და სალდათების მიერ ბრძოლით მოპოვებულ თავისუფლების უარყოფის გამომხატველ საქციელს; კრება ამ დაჭერა დატყვევებაში ჟანდარმულ ზომების აღდგენას, რევოლიუციის მიერ აღგვილ ძველი რეჟიმის დაცვას ხედავს მასში ხედავს კონტრ-რევოლიუციონურ მემამულე-კაპიტალისტების ორგანიზაციების შენების გამოხატულებას. კრება ხედავს, რომ კატორღების აღმდგენ კანონების გამოცემით გამოთქმული რევოლიუციონური ჯარის რეორგანიზაცია ფრონტზე მოპირდაპირე ჯარების ურთიერთშორის დამმობილების წინააღმდეგ არის მიმართული და ასეთს მოვლენას, როგორც ინტერნაციონალიზმის უარმყოფელს, გმობს, გმობს აგრეთვე მათი მხრიდან ჭორების და ინსინუაციების გავრცელებას რევოლიუციონურ სოციალდემოკრატიის შესახებ. კრება თხოულობს ამ საქმის გამოძიებას, მოუწოდებს ამხ. მუშებს, სალდათებს და გლეხებს, გულ დასმით ადევნონ თვალყური ყოველივე ასეთ ნაბიჯებს თავისუფლების და რევოლიუციის ინტერესების დასაცავათ“.

ოთხშაბათს, 14 ივნისს, ავლაბარში, ნიკოლაევის სამოქალაქო შკოლის შენობაში გაიმართა მესამე რაიონის რ. ს. დ. მ. პ. კრება (ბოლშევიკებისა). დაესწრენ როგორც მუშები, ისე ამხ. სალდათები. მოხსენება გააკეთა საორგანიზაციო კომისიის წევრმა, ამხ. გ. ნაზარეტიანმა, რომელმაც აღნიშნა დღევანდელი მომენტი,—რევოლიუციისა და მის მიერ წამოყენებული კითხვები, და რევოლიუციონურ პროლეტარიატის დამოკიდებულება ამ კითხვებთან; მან დაახასიათა ე. წ. მენშ.-„ობორონცები“ და ბოლშევიკ-ინტერნაციონალისტები, რომელნიც შეურიგებელი მოწინააღმდეგე ბანაკებათ ირაზმებიან.

აირჩიეს 15 ამხ. დროებით კოლექტივში. ქალაქის საარჩევნო კამპანიის გამტარებელ კამისიაში აირჩიეს 6 ამხანაგი. დასასრულ კრებამ ერთხმათ მიიღო რეზოლიუცია, რომელშიაც ენ[illegible]ულ პროტესტს აცხადებს 7—8 [illegible] აღმასრულებელი კომიტეტის ზოგი[illegible] თავგასულ წევრების მიერ ამხ. ბოლშევიკების დაჭერის წინააღმდეგ.

შაბათს, 17 ივნისს, ვერაზე, მაჩაბლის საქალაქო შკოლის შენობაში გაიმართა მეოთხე რაიონის პარტიული (ბოლშევიკების) კრება. დაესწრნენ მუშები და სალდათ-ოფიცრები. მოხსენება გააკეთა საორგანიზაციო კომისიის წევრმა მ. ტოროშელიძემ. მან ილაპარაკა მომენტზე და მენშევიკ-„ობორონცების“ და ბოლშევიკ-ინტერნაციონალისტების შორის არსებულ ღრმა უთანხმოებაზე. მოხსენებაში გამოთქმული დასკვნები კრებამ ერთხმათ მოიწონა. დროებით კოლექტივში აირჩიეს ცხრა ამხ. და შვიდი მათი კანდიდატი. კანდიდატებს ევალებათ ენერგიული მუშაობა საქალაქო არჩევნების სამზადისში. დასასრულ აირჩიეს ერთი დელეგატი „შემაერთებელ“ კომისიაში შემდეგი „ნაკაზით“: შეუთანხმდეს მენშევიკებს მხოლოთ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი „ობორონცობაზე“ ხელს აიღებენ, იმპერიალისტურ ომ სათვის სესხს უარყოფენ და მარტოვ-მარტინოვ-ტროცკის პოზიციას დაადგებიან. წინააღმდეგ შემთხვევაში არავითარ შეერთებას არ ჰქონდეს ადგილი.

ამ კრებამაც გამოიტანა საპროტესტო რეზოლიუცია ამხ. ბოლშევიკების დატყვევების გამო რომელსაც 7—8 ივნისს ქონდა ადგილი.

—ასტი

მუშათა მოძრაობა

ჭიათურა. 1912 და 13 წლების დიდმა გაფიცვებმა საფრთხეში ჩააგდეს ძველი, დახავსებული წყობილების მაშინდელი მესვეურნი, რომლებმაც თავის ნაცად იარაღს—რეპრესიებს მიმართეს და არა ერთს და ორს მოწინავე ამხანაგებს ამოაყოფიეს თავი ციხეში. მაგრამ მუშათა მოძრაობა თავისას შვებოდა და დიდი გაფიცვები მთელ რუსეთს ედებოდა.

ეს დიდი მოძრაობა ჩვენს ქვეყანასაც მოედო და ამ წელს ძლიერ გამძაფრდა მუშათა გაფიცვები ეკონომიურ ნიადაგზე და მათ გამარჯვებით დაგვირგვინება.

ამ მხრით ჭიათურამ განსაკუთრებული როლი ითამაშა ჩვენში. აქ მოხდა ისეთი დიდი გაფიცვა, რომ რამოდენიმე თვესაც კი გასტანა, მაგრამ ბრძოლის წყურვილით გატაცებული მუშები მტკიცეთ დარჩნენ თავიანთ პოზიციებზე და დაწყებული საქმე გამარჯვებით დააგვირგვინეს. არა თუ თვითონ, არამედ მოწყალებაც კი გასცეს იმ წვრილ მრეწველებზე, რომლებიც სულს ლაფავდენ მსხვილი კაპიტალის ბრჭყალებში და მათი პირობებიც გააუმჯობესეს.

ასე მიმდინარეობდა საქმე, როდესაც საერთაშორისო ომმა მოუსწრო და ამოძრავებული ხალხი საომარ თხრილებისკენ გაამგზავრა. მუშები მწყობრათ და ძალუმათ დარაზმული ერთბაშათ დაიშალენ, რამაც ნაცვლათ მოძრაობისა დუმილი გაამეფა ამ მუშათა სამეფო ჭიათურაში. ეხლა უკვე ღარ წარმოადგენდა ჭიათურა საფრთხობელას. ის ამ პირობებში დიდხანს არ დარჩენილა. რამდენიმე ხნის შემდეგ ჭიათურა სამხედრო საქმეებისათვის შეიქნა საჭირო, რის გამოც ბევრი მუშა მოაწყდა ჭიათურას, მაგრამ ნამდვილი მუშისათვის დახურული გამოდგა ქარხნის კარები. რადგანაც აქ მუშაობა სამხედრო სამსახურისაგან ანთავისუფლებდა მუშებს, ამიტომ სავაჭრო საგნათ შეიქნა აქ ადგილის შოვა და ვაჭრობაში კი ისევ მღიდრებმა გაიმარჯვეს, რის გამოც არა-მუშებით გაივსო ჭიათურა. არა-მუშებმა კი ცუდ პირობებში ჩააგდეს ნამდვილი მუშები: მათ არ აინტერესებდათ ხელფასის მომატება, არც სჩიოდენ იმას, თუ რამდენს იმუშავებდენ, ოღონდ კი სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლებულიყვენ. ნამდვილი მუშები კი სულს ლაფავდენ სიძვირის გამო და საშვალება კი არ ქონდათ, რომ პირობები გაეუმჯობესებიათ. ასე გასტანა მუშების მდგომარეობამ რევოლიუციის დაწყებამდი, ხოლო რევოლიუციის შემდეგ კი მოიპოვეს ის, რაც ექვსი თვით ადრე მოითხოვეს მუშებმა. ესე იგი ხელფასის 50 პროც. გადიდება და ძველათ დიდი გაფიცვებით მოპოვებული პირობების აღდგენა, რომელიც დარღვეული იყო. აი ამას თხოულობდენ მთელი ექვსი თვის განმავლობაში მუშები, მაგრამ ხაზეინები გადაჭრით უარს აცხადებდენ. რევოლიუციის დროს კი სულ იოლათ მოიპოვეს ეს უფლება მუშებმა.

ამას ხელი შეუწყო იმანაც, რომ ძველებურათ ვეღარ ეწერებიან არა-მუშები იქ, რადგანაც ეს ეხლა მუშ. დეპ. საბჭოს ხელშია და საბჭომ კი მუშების ერთი მესამედი დატოვა მხოლოდ, რომელიც ნამდვილი მუშები იყო და არა-მუშები კი ჭიათურიდან მიაბრძანა. ამ რიგათ არის ეხლა აქაური საქმე.

ჭიათურის ნოქრები და ხელოსნები.

ის, რაც კარგახანია მოპოვებული აქვს ჭიათურის სამრეწველო დარგში მომუშავეებს, უცხო ხილს წარმოადგენდა დღემდე ბაზარში მომუშავეთათვის. 8 საათის სამუშაო დღე და სხვა მრავალი მუშის პიროვნების დამცველი უფლებანი კაი ხანია მოიპოვეს შავი ქვის მუშებმა და ცხოვრებაშიაც მტკიცეთ ატარებენ; მაგრამ, რაც შესძლეს სამრეწველო დარგის მუშებმა, ის ვერ შესძლეს დანარჩენი პროფესიის წარმომადგენლებმა. მაგალითად, ჭიათურაში, როგორც სხვა დაბა-ქალაქებში, ყველა ნაირი ხელობის მუშები არიან, მაგრამ ისე ცოტ-ცოტა, რომ ცალკე პროფესიაში მათი შეკავშირება ყოვლათ შეუძლებელია. ამასთანავე ჭიათურა პატარა დაბაა და მოვაჭრენიც ასეთივე წვრილი ბურჟუაზიისაგან შედგება; მათი ნოქრები უმეტეს ნაწილათ მცირე წლოვნები არიან. ასეთივე მდგომარეობა სხვა პროფესიებშიც, როგორც, მაგალითად, დალაქები, თერძები, მეჩექმენი, მკერავლები, ხარაზები და სხვა. ეს დიდათ აბრკოლებდა და აბრკოლებს საქმეს დღესაც. მუშები სხვა და სხვა პროფესიის და მასთან მცირეწლოვანები ვერ გრძნობდენ შეერთების საჭიროებას და ასე შეუბრალებლათ იყვლიფებოდენ ხაზეინებისაგან. ეხლა კი ეს მდგომარეობა შეიცვალა, დიდმა რევოლიუციის ქარტეხილმა საზოგადოების ის ნაწილებიც კი გამოაღვიძა, რომელნიც ხმა ამოუღებლივ ემორჩილებოდენ რეაქციას. რევოლიუციამ ამ დაჩაგრულ ხალხსაც თავის ინტერესები შეაგნებია და ამ უკანასკნელათ გაბედულათ მოითხოვეს პირობების გაუმჯობესება. ამაზე არც დიდი ბრძოლა დასჭირებიათ: მათმა შეერთებულმა ხმამ ხაზეინებიც დაარწმუნა, რომ უკვე შეერთებულ ძალასთან ქონდათ საქმე და იძულებული გახდენ მოთხოვნილება დაეკმაყოფილებიათ.

ნოქარ-ხელოსნებმა გვიან მოიპოვეს ის, რაც ადრე უნდა მოეპოვებიათ; ამიტომ ისინი ახლა მაინც უნდა შეეცადონ ენერგიულათ, რომ მტკიცეთ დაიცვან ის, რაც მოპოვებული აქვთ რევოლიუციის მეოხებით, მარა ჯერ კიდევ არ გატარებიათ ცხოვრებაში; ამიტომ დროზე უნდა შეუდგენ მის განხორციელებას, თუ არ უნდათ, რომ დავიწყებას მიეცეს ზოგიერთი მოთხოვნილებანი.

ყველა ზემოთ ჩამოთვლილ დარგების მუშებმა დაიარსეს ერთი პროფესიონალური კავშირის მსგავსი ბიურო, რომელიც ხელმძღვანელობს ყველა ამ მუშებს. თუმცა ეს ხელმძღვანელი ბიურო [illegible] სუსტია მოქმედების მხრით, მარა [illegible] უნდა ვიქონიოთ, რომ თანდათან მიეჩვევიან თავის მოვალეობის ასრულებას და შესძლებენ, თუ სხვას ვერა, თავიანთი ახლანდელი გაუმჯობესებული პირობების დაცვას მაინც. ამისთვის მათ მართებთ ენერგიული მუშაობა იმ ახალგაზრდა ნოქრებში და სხვა ხელობის მუშებში, რომ შეგნებინონ თავიანთი მიზანი და მოვალეობა და ამრიგათ მოამზადონ მომავლისათვის. ამასთანავე სასტიკი ყურადღება უნდა მიაქციონ იმ ნოქრებს, რომლებიც გამოუცდელნი არიან, რომ მოპოებული უფლებანი მტკიცეთ იქნას დაცული. თუ ყველა ეს მხედველობაში ექნებათ და ენერგიულ მონაწილეობას მიიღებენ საქმეში, მაშინ მათი პირობები, როგორც ეხლა, ისე შემდეგისთვისაც კარგი დარჩება, ხოლო თუ გულგრილათ შეხედეს თავის საერთო საქმეს, მაშინ მათი ძლიერ დაიქსაქსება და საქმე თავზე დაექცევა. რომ ეს ასე არ მოხდეს, ამისთვის საჭიროა ყველა ზემო ჩამოთვლილმა პროფესიის მუშებმა დაიჭირონ მჭიდრო კავშირი ერთმანეთ შორის და ამა თუ იმ კითხვის გადაწყვეტის დროს შეერთებული ძალით გამოვიდენ. ამას მოითხოვს მათი ინტერესები და ამას უნდა მიაქციონ უმთავრესი ყურადღება.

ახალგაზრდა.

მუშათა წერილები.

დაძმობილება (братанье). ამხანაგებო! გაჩაღებული რევოლიუციაა. ხალხი ამდგარია, რომ თავისი ჯოჯოხეთური პირობები გაიუმჯობესოს და მონობისაგან თავი დაახწიოს. ამისთვის მევობრდება, ძმობილდება და ერთდება სხვა ქვეყნის პროლეტარებთან, სხვა ქვეყნის ჩაგრულ ხალხთან, რომ ამით ბოლო მოუღოს ყველა ქვეყნის გამანადგურებელ დამღუპველ ომს, ამით ახორციელებენ დიდებული მოძღვრების ლოზუნგს: „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით“! ამ დროს გამოდიან „სოციალისტები“ და ეუბნებიან ამობოქრებულ ხალხს: „დაწყნარდით, ეხლა დრო არ არის, მოითმინეთ, ჯერ ნუ დამეგობრდებით!“ თუ მოწინააღმდეგე ჯარის კაცი მოდის და გეუბნება: დავმეგობრდეთ, შენ ესროლე. ჯარის დამეგობრების მოწინააღმდეგეები კიდევ ასე ამბობენ: კარგია რომ დავმეგობრდეთ, მაგრამ გერმანიის ხალხი არ დაგვიმეგობრდებაო. არა, ამხანაგებო, ეს რომ ესე იყოს, მაშინ შეერთება და დამეგობრება აღარ იქნებოდა და ბურჟუაზიის ბუნებაც არ შეიძრობდა დაძმობილების წინააღმდეგ. მაგრამ დაძმობილება და დამეგობრება ფრონტზე, როგორც სჩანს ფაქტია და ეს ფაქტი ჩვენთვის, სოციალისტებისთვის დიდათ სასიხარულოა და უსათუოდ ხელი უნდა შევუწყოთ, გავაფართოვოთ და გავაღრმავოთ, რადგანაც ეს იქნება ჩვენი დიდი ხნის მისწრაფების განხორციელება. როგორ არ უნდა გიკვირდეს, როცა სოციალისტი გამოდის და გეუბნება, როცა ყველა ქვეყნის მშრომელი ხალხი შეერთდება, მაშინ ჩვენც შევუერთდებითო. რანაირი სოციალისტია ეს. მე არ მესმის! ბურჟუებიც ამბობენ, როცა ყველა მაისცემს თავის ქონებას პროლეტარიატს, მაშინ მეც არ ვიქნები წინააღმდეგიო, თუ ეს შეერ-

თება არ დაიწყო რომელიმე მხარემ ნაწილ-ნაწილად, ერთბაშად როგორ გინდათ შეერთდეთ. ჩვენ უსათუოთ ხელი უნდა შეუწყოთ იქ, სადაც უკვე დაიწყო დამეგობრება, დაძმობილება, აქედან გაიზრდება გადიდდება და მთელ ქვეყანას მოედება, ამით დადგება ომის აღსასრული და შეიძლება ძარცვა გლეხისაც.

მაშ, ამხანაგებო! გაუმარჯოს ყველა მეომარ ქვეყნებში ჯარის დამეგობრებას და ერთად გამოლაშქრებას თავიანთ უკულმართი მთავრობის წინააღმდეგ. გაუმარჯოს პროლეტარიატის შეერთებას და შეკავშირებას! გ. ჩ.

ვისაც გული არა სტკივა, იმას ცრემლიც არა სცვივა. მე თუმცაღა მწერალი არა ვარ და კალამი სა გაზეთოთ ხელში არ ამიღია, მაგრამ იძულებული ვარ, როცა პატიოსან ამხანაგს ჩემთან ერთად 21 წლის განმავლობაში არა ლეგალურ ნიადაგზე მოღვაწეს, ჩირქს სცხებენ უსაფუძვლოთ. იმას, ესე იგი გ. ჩხეიძეს, რომელიც ჩვენთან ერთად ქვა კუთხედათ დაედო მუშათა მოძრაობას კავკასიაში 1896 წლიდან დღევანდლამდის. დღეს, როცა ოდნავ სული მოითქვა, განა იმისთვის უკიჟინებენ სიმართლის თქმას? მე ვეტყოდი „ერთობის" „იქს"-ებს: ამხ. გ. ჩხეიძე როგორც კარგი ხელოსანი, როცა კი მუშაობდა და ციხეში და ციმბირში არ იყო, სხვისი ხელის შემყურე არ ყოფილა. მუშის პირობაზე ყოველთვის რიგიანათ ცხოვრობდა. ეს სამი წელიწადია ციხეში არ ყოფილა, დაიცადონ ცოტა, იქნება კიდევ მიაღწიონ გულის წადილს! ახლაც ხომ ყველა ემუქრება ბალშევიკებს ციხით და ციმბირით! ვინ იცის, ეს „იქსი" ძალიან რომ გაწიწმატებულა, იქნება როსტოვს არც კი გაცილებია?!

როგორც ეტყობა ამხ. გ. ჩხეიძის წერილებს ძალიან გაუწიწმატებია მენშევიკ-ობორონცების ბანაკი. ამას ამტკიცებს „იქსის" „ერთობაში" გაჯავრებული წერილი ამ სათაურით: „მოიჯარადრის წერილები" რომელშიაც ლანძღვისა და ცილის-წამების მეტი არაფერი არის. იმ ვითომდა პასუხში, რასაც „იქსი" იძლევა ამხ. ჩხეიძის წერილის შესახებ, სრულებით ადასტურებს ჩხეიძის წერილების შინაარსს. თვითონვე ამტკიცებს „იქსი", რომ ჩვენ „ობორონცები" ვართო. (წორედ ეს იყო საჭირო რომ ეთქვათ. თორემ ისე, ვისაც კითხავ ცალ-ცალკეუარს ამბობს „ობორონცობაზე". მე არ მინდა არსებითად შევეხო და გავარჩიო არც ამხ. ჩხეიძის წერილები და არც „იქსის", მხოლოდ მინდა ორიოდე სიტყვა ვთქვა ცილის-წამების შესახებ სადაც „იქსი" ამბობს, რომ გ. ჩხეიძე გაურბოდა პარტიულ მუშაობასაო.—მე ვიტყოდი: მართლა სინდისი და პატიოსნობა რომ ჰქონოდა ამის მთქმელს, შერცხვებოდა. თუმცაღა ფსევდონიმის ქვეშ იმალება ავტორი მარა მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეცოდინება მას გიორგი ჩხეიძის წარსული, ანუ მისი მუშაობა პარტიაში 1896 წლიდგან დღემდის. რაც შეეხება იმას, სადაც „იქსი" ამბობს: ჩხეიძე ემალებოდა საქმეს და ჩვენ ციხე-ციმბირში ვიყავითო—მტკნარი სიცრუეა. 1896-დგან, როცა გარეთ იყო და არა ციხეში თითქმის ყოველ თვე ჩხრეკდნენ და აპატიმრებდენ; 1902 წელში რომ დაიჭირეს და გაგზავნეს ციმბირში, 1905-ში დაბრუნდა ციმბირიდან. ეგ ძალიან კარგათ იციან ამხანაგებმა ჩამოვიდა 1905-ში თუ არა ორი თვე არ გასულა, ისევ ციხეში გააქანეს და 17 ოქტომბრის მანიფესტმა გაანთავისუფლა ციხიდან და მას შემდეგ 1908 დის მუშაობდა ჩვენთან.მენშევიკ-ლიკვიდატორებისგან მართალია გამოიქცა და მუშაობდა ჩვენთან, ბალშევიკებთან. 1908-ში დაიჭირეს ჩვენთან ერთად და იაკუტსკში უკრეს თავი 5 წლით, 1909-ში გზიდან „ეტაპიდან" გამოიქცა და ცხრა თვის შემდეგ ისევ დაატუსაღეს ბაქოში დიდი ხნის ტანჯვის შემდეგ ისევ გაამგზავრეს იაკუტსკს. ერთი სიტყვით, ციმბირში სამჯერ იყო გადასახლებული და ამ დროს მაგის ცოლშვილი ნახევრათ მშივრები იყვნენ და ბოლოს ენფინჯიანცის ფაბრიკაში მუშაობით ინახავდა ჩხეიძის ცოლი თავის შვილებს. ზოგჯერ ციმბირშიაც უგზავნიდა თითო ორმოცდაათ გროშს ქმარს. 1913 წელში ვაათავა გადასახლების ვადა და ჩამოვიდა თბილისში. თავის ალაგს დეპოში რომ არ მისცემდენ ეს ხომ კარგათ ვიცით ჩვენ და, მგონი, უნდა იცოდეს „იქსმაც". რაც შეეხება მის (პოდრაჩიკობას) მოიჯარადრობას, ამხ. გ. ჩხეიძე ხელობით მხატვარია (მალიარი) და თითქმის ყველა მალიარი თუ არა უმრავლესობა მაინც ჩვენში „პოდრიაჩიკია", რადგანაც „კისტი" და ვედრა ყველას აქვს და თავისთვის იღებს საქმეს ჩხეიძეც ასე მოიქცა, რომ დიდიხნის დამშეული ცოლშვილისთვის ლუკმა პური მიეწოდებია. აქ აბა რა არის საძრახისი?! მერე მისცეს კახეთის გზაზე საქმე. ჟანდარმებმა იქაც კი მიაკითხეს, მაგრამ რადგან მოიჯარადეთ ეწერა, ვერაფერი უყვეს. „იქსი" ამბობს, რომ მუშები გაყვლიფა და სიმდიდრე შეიძინაო. აქაც „იქსი" სტყუის. ეგ თუ სიმდიდრეა, რაც გ. ჩხეიძეს აქვს, მაგნაირი სიმდიდრე ბევრ მუშას აქვს. მაშ, იმათაც მუშის ინტერესებისთვის ბრძოლაზე ხელი უნდა აიღონ. თუ ძალიან გულით გინდათ გიორგი ჩხეიძის ამბავი, გადით ბირჟაზედ, შეეკითხეთ „მალიარებს" აბა თუ ერთი ვინმე სამდურავს იტყვის!! როგორც კი მიეცა საშვალება დაბრუნებოდა ძველ ალაგს დეპოში, მაშინვე დაუბრუნდა მუშაობას დაუღალავათ, როგორც დეპოში, ისე სოციალდემოკრატიულ პარტიაში. ეს ძალიან კარგათ იცის „იქსმა", მაგრამ მას უნდა გააქუჰქუიანოს ჩხეიძე და დასცეს იმის ავტორიტეტი იმიტომ, რომ ჩხეიძის წერილებში მოქნეული მათრახის წვერი ნაკლებ საგრძნობი დარჩეს მენშევიკ-„ობორონცებისათვის".

ამხანაგ გ. ჩხეიძის სუფთა და უმწიკვლო მუშაობას პარტიაში დაადასტურებს ყველა ძველი პატიოსანი მუშა, რომელიც „იქსივით" არ იქნება ფანატიკურათ „კერპების" მაღმერთებელი, არამედ ასწონ დასწონის ყველა ლიდერების მოქმედებას, არ მოერიდება მათ და ყველას მათდა საქმისაებრ მიუზღავს და გ. ჩხეიძეს აღარ უსაყვედურებს: როგორ გაუბედა მან ჩვენს ღმერთებს კრიტიკულათ შეხება და როგორ თუ მათ საქმე დაუწუნა.

არჩილ ოქუაშვილი.

პარტიულ უთანხმოებაზე. ამხანაგებო! ბევრჯერ გვიხდება ლაპარაკი შესახებ პროვოკატორებისა „თავდაცვის" მომხრე მუშები ამბობენ, რომ (ალბათ ზემოდგან აქვთ ჩაგონებული) ბალშევიკურ ორგანიზაციების მოწყობას ძველი რეჟიმის დროს თითონ მთავრობა უწყობდა ხელსაო და ამის დასამტკიცებლად მოყავთ პროვოკატორ მალინოვსკის სახელმწიფო სათათბიროში გასვლა და სხ. პროვოკატორების ამორჩენა, ბალშევიკურ ორგანიზაციებში. თავის თავად ცხადია მთავრობისთვის საჭირო იყო, რომ ჩვენ ორგანიზაციებში რაც შეიძლება მეტი გამცემები ყოლოდა, რადგანაც ეს ორგანიზაციები იყო მთავრობისთვის საშიშარი- ესენი მუშაობდენ ჩუმათ ნამალევათ აწყობდენ რევოლიუციონურ ორგანიზაციებს, რომელშიც უმზადებდენ მთავრობას სწორეთ იმას, რაც ახლა უკვე იგემეს. ამისთვის არ ზოგავდენ არაფერს, ოღონდ კი ცოდნოდათ სად არიან ბალშევიკები და რას აკეთებენ.

ახლა მე გკითხავთ; რაში ესაჭიროებოდა ძველ მთავრობას ფული ეხარჯა და ჯაშუშები და პროვოკატორები ყოლოდა ლიკვიდატორ მენშევიკების ორგანიზაციებში, როცა ისინი თითონ თხოულობდენ პარტიის ლიკვიდაციას და ყოველგან ლეგალურ ნიადაგზე მუშაობას და მოქმედებას. რა საჭირო იყო იმათთვის პროვოკატორები, როცა ისეც ხელის გულზე იყო იმათი ნება დართული მოქმედებები.

ამხანაგებო! თქვენც კი არ უნდა აყვეთ ბურჟუაზიულ გაზეთების ცილის მწამებლებს და იმათთან ერთად კი არ უნდა ცდილობდეთ ჩირქი მოსცხოთ ნამდვილ ინტერნაციონალურ სოციალ-დემოკრატიულ მიმდინარეობას, არამედ ყოველ ღონის ძიებას უნდა ხმარობდეთ, რომ აღამაღლოთ და გაასპეტაკოთ ერთათ ერთი სპეტაკი სოციალდემოკრატიული ბალშევიკური მიმდინარეობა. რომელიც არის გამომხატველი ნამდვილი პროლეტარიატის, მუშების, მშრომელი ხალხის ინტერესების დამცველი. ამხანაგებო! დღეს თუ ზოგიერთი მუშა ან შეიძლება უმრავლესობა მუშებისა ვერ ერკვევა და ვერ ხედავს თავის ინტერესებს, ეს გასაკვირი არაა, რადგანაც ძველ სულთა მხუთავ მთავრობის ხელში ძნელი იყო გამორკვევა და თავის ინტერესების შეგნება მით უმეტეს შოვინისტებ სოციალისტების წყალობით გზა დაუბნიეს მუშებს. შეიდემანებმა და პლეხანოვებმა უფსკრულისაკენ გააქანეს მუშები. მაგრამ შორს არ არის ის დრო, როდესაც მუშები და მშრომელი ხალხი შეიგნებს და იცნობს ნამდვილ მის ინტერესების დამცველს და ამით დაადგება წმინდა ინტერნაციონალურ პროლეტარულ გზას და ამით მოუსპობს თავის პირდაპირ მტერს—ბურჟუაზიას საშუალებას, რომ ააცდინოს ის ნამდვილ გზიდან და გამოიყენოს თავისი ჯიბეების გასასქელებლათ და უფლებების გასამტკიცებლათ. არა, ამხანაგებო! იკითხეთ ორივე მიმდინარეობის გაზეთები თუ სხვა არა და უფრო კარგათ გაეცნობით თქვენ საკუთარ საქმეს, თორემ ისე როგორც ზოგიერთი მსჯელობს იმათი მსჯელობიდან საუბედუროთ იმ დასკვნას გამოიტან, რომ არც ერთი სოციალდემოკრატიულ მიმდინარეობას არ იცნობს. მხოლოდ გაუგონია ანარხისტი, ბა[illegible], დეზორგანიზატორი და ამითი უ[illegible] ფონს გავიდეს.

დროა, ამხანაგებო, გონს მოვიდეთ, განვითარებას და შეგნებას ხელი მოვკიდოთ, რადგანაც ეს იქნება ერთათ ერთი სწორი საზომი ამა თუ იმ პიმართულების. ამდეხანს მოგვეტევებოდა არ ცოდნა, სიბნელეში ყოფნა, რადგანაც ცოდნა მუშის ინტერესების ციხეებში და იატაკ ქვეშ იყო დასამარებული, ახლა კი ხელმისაწვდომია ყველასათვის. მარტოკა ორი გაზეთი რომ გადაათვალიეროთ დღეში, ერთი ის, რომელსაც შენათ სთვლი და მეორეც ის, რომელიც უფრო შენია, მაგრამ შენ მტრათ სთვლი, ესე იგი ბალშევიკური, უკვე გეცოდინება რა ხდება შენს ირგვლივ და ამითი უფრო გარკვეულ გზას დაადგებით და მსჯელობის დროს აბდა უბდას აღარ მოყვებით.

იმედია არ შემრისხავთ ამ მცირე შენიშვნისათვის, რა ვქნა, რომ ნათქვამია ქართული ანდაზა: „მოყვარეს პირში უძრახე, მტერს ზურგს უკანო".

გ. ი. ჩხეიძე.

წერილები სოფლიდან.

ს. გუბი (ქუთაისის მაზრა). დღევანდელი უმაგალითო ომი, რომელმაც კულტურული კაცობრიობა ორ დიდ, ერთმანეთის მოწინააღმდეგე ბანაკათ გაჰყო, მთელი თავისი სიმძიმით აწევბა მშრომელ ხალხის ისედაც გაძვალტყავებულ კისერს. ბევრ ოჯახს გამოსტაცა მან ერთად ერთი მარჩენალი ხელი, ბევრ ქვრივობლებს აუტირა თვალები, ბევრი კარმიდამო გა ნიავა!

ასეთ დროს მუშათა კლასს და გლეხკაცობას გვმართებს მეტი სიფხიზლე, მეტი შეგნება და მეტი სოლიდარობა, რომ ომიანობის განმანადგურებელი შედეგები ცოტათი მაინც შევასუსტოთ. ამ მხრივ სოლიდარობის ერთ საუკეთესო მაგალითს გვიჩვენებს სოფ. დიდი გუბის გლეხები. ამ ერთი კვირის წინეთ აქ დაარსდა მოწინავე პირთა მეთაურობით ეგრეთ წოდებული უსახსრო ჯარისკაცთა ოჯახების დამხმარე ჯგუფი, რომელმაც შაბათს, 3 ივნისს, მაცხოვრის ეკლესიასთან ორმოცდა ათ კაცამდე მოუყარა თავი თოხებით და თავისივე საჭმელით. წარმოითქვა მოკლე სიტყვა, რომელშიაც ორატორმა აღნიშნა ომის წარმომშობი მიზეზები, მისი განმანადგურებელი მოქმედება მშრომელ ხალხზე და მიუთითა იმ საშვალებებზე, რომლებითაც შესაძლებელია ბოლო მოეღოს ამ უსაშინელეს სისხლის ღვრას. ჯარის კაცმა ბ. ვაშაკიძემ მოკლე მისასალმებელი სიტყვა წარმოსთქვა და უსურვა მათ წარმატება და ნაყოფიერი მუშაობა. ერთხმათ იქნა მიღებული [illegible] რეზოლიუცია: ომი ემსახურება [illegible] სახელმწიფოების ბურჟუაზიის ი[illegible]ტურ მიზნებს; მშრომელ დემ[illegible]ის მას მოაქვს მხოლოდ ფი[illegible]ბრივი, ზნეობრივი და მ[illegible] განადგურება; ზავის ჩამოგდ[illegible]ოთ და უკონტრიბუციოთ შესაძლებელია არა როგორც ბურჟუაზიულ მთავრობის მოლაპარაკების შედეგი, არამედ მშრომელი მასის მათ წინააღმდეგ გამოსვლით; ამ მიზნით რუსეთის პროლეტარიატი და რევოლიუციონური გლეხობა ვალდებულია იმპერიალისტური ლოზუნგის—„ომი ბოლომდის" მაგიერ წამოისროლოს ლოზუნგი: „რევოლიუცია ბოლომდის"! უკანასკნელი კი თავის რეალურ გამოხატულებას ჰპოვებს მაშინ, როდესაც მთელი ძალაუფლება გადავა მუშათა, სალდათთა და გლეხთა საბჭოების ხელში.

ამის შემდეგ მებაირახტრემ გაშალა დროშა და ჯგუფი რევოლიუციონური სიმღერებით გაეშურა ჯარისკაცთა ოჯახების ყანებისკენ.

ბ. ვაშაკიძე.

ბრძოლის ფონდი.

(შემოტანილი ფულის ჯამი აღნიშნული იყო „ბრძოლის" 1—2 ნომერში, შეგროვილი არის ოქუაშვილის და გ. ჩხეიძის მიერ თფ. რკ. გზის დეპოს მუშათა და კერძო პირთაგან).

ოცი თუმანი—ევსაფეევმა.

ხუთმეტი მანეთი — ხ. ს. კ—მ და დანელიამ.

ათ-ათი მანეთი: ი. ალხანაშვილმა, ვ. ჯანაშვილმა, Обоянцъ-მა, რატიშვილმა, სკოევმა, რ. ხ. კ—მ.

ექვსი მანეთი—კალანდიამ.

ხუთ-ხუთი მანეთი: ა. ქინქლაძემ, ცილიკიმ, დიაროვმა, კობახიძემ, ვახტანგოვმა, ავტირმა, Мамуловъ-მა, დინაბიძემ, Гунченко, მეტრეველმა, ხახუტოვმა, შავარდენიძემ და № 67-მ.

სამ-სამი მანეთი: არუთინოვმა, ა. ჩიგიშოვმა, ტაფაგოვმა, მაილოვმა, ოქუაშვილმა, ზურმუხტაშვილმა, ქურხულიმ, კარაპეტოვმა, რადჩენკომ, №№: 79, 8, 2, 6, ოლცმანმა, შამანერმა, ათოევმა, ოქროევმა, ექუშიაშვილმა, განოვმა, ვაშაკიძემ, ნუცარაშვილმა, ბახტაძემ, პოპოვმა, სამადალაშვილმა, გერმანოზიშვილმა, ალასანიამ, პეტრუევმა, ავეტისოვმა.

ორ-ორი მანეთი: ძეგველოვმა, აგედშელოვმა, ნარიმანოვმა, აბაზოვმა, ცალქალამანიძემ, აჯიამ, გალუმოვმა, კასრელიშვილმა, ამირხანოვმა, ტაბაკაძემ, ცანურიაშვილმა, ციმაკურიძემ, ბაგდასაროვმა და ხოდელიმ.

მანეთ ნახევარი: ერაფაევამ.

თითო მანეთი: აბაშიძემ, ს. ჟორჟოლიანმა, შ. ლომიძემ, ბაღდასაროვმა, ამირბეგოვმა, გალუმოვმა, ბაგდასაროვმა, ბუაძემ, ნინუამ, ურბანმა, ასლამაზაშვილმა, ვიტინიანმა, ბაგდატიმ, ჟურავლიოვმა, ნასყიდანოვმა, ალიხანოვმა, ბარაძემ, სიხარულიძემ, ბარდაველიძემ, თეთრაძემ, ლომიძემ, ჩეპურკინმა, კოტიშვილმა გოგიტაშვილმა, მეტრეველმა, Лемунчукъ-მა, გოგილაშვილმა, წეროძემ, ხვედელიძემ, ბეკოვმა, ლიტვინოვმა, ჯღამაძემ, პოგოსამ, ბორცვაძემ, №№№-მა, Асламазовъ-მა, № 31, დვალი, Евсеевъ, Иванъ, სარუხათუნმა, № 53, № 54. № 54, № 63, № 7, № 3, ჯალაბაძემ, ჭელიძემ, სოხაძემ, კაპანაძემ, კულუმბეგაშვილმა, ლომბროვმა, კორაპენიამ, აგაჯანოვმა, მუმლაძემ, ზაალიშვილმა, კრეჩუკოვმა, სიმონაშვილმა, მიქელაძემ, რუხაძემ, ჯანჯალაშვილმა, კანდელაკმა, ჯურკომ, Дургузовъ-მა, ტო[illegible], Ворченко, Звегородни, Олениковъ, [illegible], ჩარჩი[illegible], Старестинъ, [illegible], შვილი, მიქაძე, [illegible], ლი, [illegible], ნოეი, [illegible], მოჩკი[illegible], არაბუ[illegible], ვი, გველესიანი, ბახტაძე, კაპანაძე, თხ[illegible]ლავა, ლევიძე, ლელაშვილი, ბაბა[illegible] ჩელკისოვი, ზაალიშვილი, პოლოსაშვილი, თევზაძე, ვაშაკიძე, ჩხაიძე, ბოტ[illegible]შია, ურმანი, სახუტოვი, სტივილი, ხუ[illegible]ჩიძე, გურეშიძე, როგიდოვი, ხოსაკ[illegible] კუტრაძე, ალიხაზაშვილი, კავახაძე [illegible] კურკაძე.

ათ-ათი შაური: შაპური, ბუტაეიშვილი, Оржандовъ, პატარქალაშვილი, აბროზაშვილი, ქორიძე, ზილაშვილი, ოდილავაძე, ლეჟავა, Ямниковъ, Охтинъ, ზაქარიაშვილი, ნაკაშაშვილი, Долбенко, ნავრაზაშვილი, ვ. ქალი[illegible]შვილი, ძიძიგური, მუსტაფა ოღ[illegible] ფოცხვერია, ჯოგლიძე, ლონდრიძე, თ[illegible]ფურია, შანშიაშვილი, ნიკოლეიშვილი, Гедоновъ, მაისურაძე, ირემაშვილი, Шабякинъ, Арутиновъ, Дзеркалишвили, № 65, Гвилава, Каладзе, Щамалашвили, ნაკაშაშვილი, Кудадзе, Харатавшили, Натрадзе, ა[illegible]ვიძე, Щеродзе, ქვათაძე, ფურცელა[illegible] ნაფეტვარიძე, კარსაულიძე, ცხვირა[illegible] Ганлія, Васильевъ, ჯალაბაძე, ტერ[illegible]ნოვი, შეგრეთელი, ინჩაკაშვილი, თო[illegible]შვილი, ბარიშვილი, Алжія, Филистикъ, ბერმიჩაშვილი, Васильевъ, მერაბიშვილი, ძიძიგური, ძღენტი. სოლოღაშვილი ტოტლევი, მიქელა[illegible] თავრენაშვილი, ფირანაშვილი. სურა[illegible]ლაშვილი, სომხიშვილი, სოლოღაშვილი, Бандаловъ, როსტიაშვილი, ქობულ[illegible]შვილი, კალაძე, გოგინაშვილი, Малевгორდ-ძე, ახალკაცი, საძაგლიშვილი, ედიგაროვი, მავშიშვილი. ჯიქ-ძე, სა[illegible]ბელაძე, ტატანაშვილი, გელაზანია, ჭ[illegible]ქიძე, სვანიძე, ფოცხვერია, თებზა[illegible], Асланянъ, Ереминъ, Клошинъ, როსებაშვილი, ქობულაშვილი, კო[illegible]ლაძე, ოკინიანიძე, მამადჯანოვი, Лукшевичъ, № 29, კოტაშვილი, გაუ[illegible]შვილი, ზალოევი, Вечерковъ, № [illegible] Чочіевъ, კოტაშვილი, № 51, № [illegible] Тумановичъ, Новиковъ, Шестановъ, № 4, Гевазовъ, აკოფაშვილი, Андрьевъ, დიდებულიძე, სურამელაშვილი, დედნაძე, Димитріевъ. Голинскій, მიქუტიშვილი, Стрѣлниковъ, Остаевъ, Таріеловъ, Соколниковъ, ნიკოლ[illegible]შვილი, Ковалевъ, Саруханов, Кремаревъ, ბახტაძე, Павріевъ, უჯა[illegible]შვილი, მათურელი, ნონიაშვილი, მამ[illegible]რელი, ნონიაშვილი, Попоянъ, ბ[illegible]ძე, ჩიკვაიძე, ბურდულაშვილი, ფურც[illegible]ლაძე, ვალიანი, Задарожни, ძინძა[illegible]ძე, ფარცვანია, როველიაშვილი, Потовъ, Багдасаровъ, ჯღამაძე, Ишинъ, Гдѣбъ, ხანცალია, შენდიაშვილი, ჩ[illegible]კელი, Жуковъ, ჯანგიანი, ასლამა[illegible]შვილი, ჩოჩიშვილი, მორჩილაძე, ვა[illegible]დაშვილი, ჯაჯუა, სარალოვი და გ[illegible]გური.

ორ-ორი აბაზი: ბეთლემაძე და სხვ[illegible]ტორიძე.

ექვს-ექვსი შაური: შექიშვილი, კ[illegible]ულიშვილი, ელბაქიძე, Шмушковичъ, Носовъ, Мановичъ, ბახტაძე, Разновъ,

შვიდ-შვიდი შაური: Ерuповъ, Шаберъ.

ხუთი შაური—№ 11.

15—20 ივნისამდე შემოვიდა: ჯარ[illegible] კაცი—თელავ ჯაფარიძე—20 მ. იასონ ჯორბენაძე განმანათლებელ[illegible] [illegible] 77 მ. 25 კ. [illegible] ამხანაგისაგან—6 მ. სულ 103 მ. 25 კ.

შეცდომის გასწორება.

„ბრძოლის" მესამე ნომერში [illegible] „დემარცხდება" [illegible] „დემარცხდა".

ყოველკვირეული საკოოპერაციო ჟურნალი

„კავშირი"

ორგანო ამიერ კავკასიის მომხმარებელ საზოგადოებათა კავშირისა.

ჟურნალი ღირს ამ წლის ბოლომდე 6 მანეთი. ცალკე ნომერი 20 კაპ. ფულ[illegible] გამოგზავნონ შემდეგი მისამართით: Тифлисъ, Закавказскому Союзу потребительныхъ обществъ для „Кавшири". [illegible] თბილისში, [illegible] ქუჩა, № 88.

[illegible] Х. П. Хачатуровъ, Кругл[illegible], 4.